SEP 15 1947 216

VIENYBĖ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

Vienybė is the oldest Lithuanian newspaper, established in ... J. J. Paukstis. Published weekly at 412 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y. ... Tysliava, Editor and Publisher. Entered as second Class Matter October 23, 190... Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Subscription rates: United States and possessions $3.00 a y... da $3.50. For rates to other countries apply circulation department. Advertising ... application. Telephone EVergreen 4-0862.

New York Public Library 470 Fifth Ave

LXI METAI 37 N BROOKLYN, NEW YORK, PENKTADIENIS, 1947 M., RUGSĖJO (SEPTEMBER) 12 D. KAINA 5 CENTAI

DABAR

Nauji laikraščiai
Dėl karo belaisvių
Ir Taft į vakarus
Amerikos ūkininkas

JUOZAS TYSLIAVA

Gal turėsime dar vieną laikraštį.

Kalbama, kad dr. M. Devenis su draugais nupirkęs spaustuvę Bostone, ir netrukus Waterbury pradės leisti naują laikraštį.

Laikraščiui leisti bendrovę sudaro: Dr. M. Devenis, Waterbury, J. Tuinila, Boston, P. Pivarūnas, Pittsburghe ir dar pora asmenų.

Laikraščiui redaguoti pakviestas kažkoks DP iš Vokietijos.

Naujasis savaitraštis būsiąs "bespalvis."

***

Tuo metu, kai dr. M. Devenis, susitarę su dviem sandariečių vadais, P. Pivarūnu ir J. Tuinila, organizuoja savaitraštį, tai katalikų srovės žmonės Chicagoje ruošiasi pradėti leisti mėnesinį žurnalą.

Naująjį žurnalą, kuris vadinsis Naujoji Aušra, leis Kultūros Institutas, o redaguos — prof. K. Pakštas, kun. J. Prunskis, Antanas Vaičiulaitis ir k.

Iš pranešimo, kurį mums leidėjai atsiuntė, matyti, kad Naujoji Aušra bus skiriama Lietuvos kultūrai pažinti.

Sekmės jiems.

***

Kalbant apie naujus laikraščius...

Rugpiūčio 3 d. Vilniuje pradėjo eiti specialiai tremtiniams Vokietijoje skiriamas laikraštis Tėvynės Balsas.

Pirmame laikraščio puslapyje dedamas "Tarybų Lietuvos vyriausybės pareiškimas," kuriame visaip bandoma vilioti tremtinius grįžti namo.

Net "tarnavę vokiečių kariuo menėje... ir kituose kariniuose junginiuose eiliniais ir karininkais, taip pat policijoj, nėra traukiami už tai atsakomybėn."

***

Jau du metai praėjo, kai baigėsi antrasis pasaulinis karas...

Deja ,iki šiol karą laimėjusios valstybės, pasirodo, dar nepaleido dviejų milijonų karo belaisvių.

Tik vienoje Sovietų Rusijoje, daugiausia Sibire, esama apie 800,000 vokiečių karo belaisvių.

Tokių pat belaisvių randama Prancūzijoje, Anglijoje ir net Australijoje.

Visi jie dirba kaip vergai ir laikomi kaip vergai — uždaryti spygliuotomis vielomis aptvertuose lageriuose.

***

Tarp Dewey ir Tafto eina lenktynės.

Nenuostabu, kad pastarasis taip pat išvyko į vakarus... meškerioti balsų būsimajai republikonų partijos konvencijai.

Washingtone kalbama, kad senatorius Taftas neišvengiamai tapsiąs republikonų kandidatas būsimuose prezidento rinkimuose.

Rinkimai, palyginti, dar toli, bet republikonų ir, žinoma, demokratų veikėjai jau ruošiasi.

Trumano kelionė į Rio de Janeiro taip pat būsimųjų rinkimų kampanijos dalis.

***

Paskutinės karštos rugsėjo dienos.

Džiaugiasi ūkininkas savo prakaito vaisiais.

JAV Kongreso komisija, pasiruošusi skristi į Europą specialiai misijai.

ŽYDŲ TREMTINIUS BRITAI SUGRĄŽINO Į VOKIETIJĄ

Masinė žydų emigrantų kelionė laivais į Palestiną ir atgal į Vokietijos lagerius šiomis dienomis baigėsi. 4,300 žydų, bandžiusių nelegaliai pasiekti Palestiną, britai pradžioje buvo atgabenę į Prancūziją, kur jiems valdžia siūlė prieglaudą. Bet žydai atsisakė apleisti laivus ir apsigyventi Prancūzijoje. Tada britai nutarė žydų tremtinius grąžinti atgal į Vokietiją.

Buvo numatyta, kad žydai tremtiniai, atvykę į Hamburgo uostą atsisakys apleisti laivus. Bet žydų kraustymas iš laivų palyginti, vyko ramiai. Tiesa, prieplauka ir patys laivai buvo apstatyta ginkluotais kareiviais. Daugelis karių rankose turėjo gumines lazdas, kurios vis dėl to kai kuriais atsitikimais buvo pavartotos prieš žydus, vyrus ir moteris. Būreliui žydų, likusių viename laive ir atsisakiusių lipti į krantą, britų karo policija pavartojo stiprios vandens srovės švirkšlį. Rezultate, visi žydai buvo iškraustyti ir, karių lydimi, nuvaryti į traukinius, kuriais jie nuvežti į lagerį.

Vokietijos žydų organizacijos dėl šio įvykio paskelbė savo protestus, atsakydamos, kad britai pasielgę su jų tautiečiais negeriau, negu naciai...

ISTORINIAI AMERIKOS KARO LAIVYNO BANDYMAI ATLANTE

Pirmą kartą istorijoje didžiulis Amerikos lėktuvnešis Midwal paleido į orą vokišką raketą, vadinamą V-2. Tas istorinis bandymas įvyko praeitą sekmadienį Atlantiko vandenyne.

Kaip žinoma, karo pabaigoje vokiečiai apšaudė Londoną tokiomis raketomis. Bet tada jos buvo leidžiamos iš Prancūzijos pakraščių. Ši kartą, betgi, raketa, turinti 46 pėdas ilgio ir sverianti virš keturiolikos tonų, buvo paleista iš laivo.

Šis įvykis yra naujos karo laivyno pabūklų eros pradžia, — pareiškė Amerikos admirolas Gallery. Faktas, kad didžiulė, sunki raketa buvo galima paleisti iš plaukiančio laivo, Amerikos laivyno specialistų laikomas labai reikšmingu. Tiesa, šį kartą sprogo, nulėkusi šešias mylias. Mat, tokios raketos, leidžiamos iš sausžemio, nulekia, palyginti, žymiai tolesnes distancijas.

Šio bandymo žiūrėti buvo išplaukę visi žymiausi Amerikos karo laivyno pareigūnai, priešakyje su admirolu W. H. P. Blandy, vyriausiu JAV laivyno vadu Atlanto vandenyne..

Tai raketai sprogus, iš lėktuvnešio Midway, be to, buvo paleisti bandymams naujo tipo lėktuvai.

JAV vyr. štabo viršininkas gen. Eisenhoweris pasiuntė sveikinimus Maskvai, jos 800 metų sukakties proga.

Gal niekad istorijoje Amerikos ūkininkas neturėjo tiek daug naudos iš savo dirbamos žemės, kaip šiemet.

Maisto produktų kainos kyla ir, atrodo, dar kurį laiką kils.

Ir kur gi ne? Amerika pasiryžusi išgelbėti iš bado Europą.

Ūkininkas. Koks didelis jis, palyginti su politikieriu, visą laiką galvojančiu, kaip apgauti kitą žmogų...

Reikalauja uždaryti komunistų partiją

Clevelande įvykusiame Amerikos karo veteranų suvažiavime priimta rezoliucija, kurioje kreipiamasi į prezidentą Trumaną, reikalaujant uždaryti komunistų partiją ir jų organą Daily Worker.

Bulgarijos Turkijos pasienyje minomis išsprogdytas traukinys, ėjęs iš Sofijos į Istabulą.

ŽYDAI NORĖJO BOMBARDUOTI LONDONĄ

Šiomis dienomis Prancūzijoje policija sulaikė rabiną Korf, kuris buvo pasiruošęs specialiu lėktuvu skristi į Angliją ir "bombarduoti" Londoną Palestinos žydų pogrindžio organizacijos skelbta Stern lapeliais.

Tuose lapeliuose sakoma, žydai įspėja Londoną valdžią: Ši kartą lapeliai, kitą kartą gali būti bombos...

Kartu su rabinu Korf sulaikytas buvęs Amerikos lakūnas, karo herojus, Gilbert ir dešimtis kitų žydų veikėjų. Vieno jų kambaryje policija rado medžiagą bomboms gaminti ir Sterno organizacijos narių Paryžiuje sąrašą.

Sulaikyto Paryžiuje rabino tėvas yra vyriausias žydų rabinas Bostone. Pastarasis pasiryžęs kreiptis į Valstybės Departamentą, prašant išlaisvinti jo sūnų.

Bostono rabinas, be to, pareiškė, kad dabartiniai žydų persekiojimai Europoje jam esą suprantami. Savo laiku jis, būdamas vaikas, matęs, kaip rusų pogromčikai nužudė jo motiną.

Naciai į Ispaniją

Iš Paryžiaus pranešama ,kad į Ispaniją nuolatos atvyksta gausūs būriai vokiečių nacių. Tik vienoje Barselenoje jų esama apie 3,000. Kai kuriuose Ispanijos miestuose atidarytos vokiečių mokyklos. Daugelis nacių vėliau vyksta į Argentiną.

Gen .Otto Skorzeny, buvusios karo metu nacių 150 tankų divizijos vadas ir septyni kiti vokiečiai, Dachau karo teismo išteisinti, ryšyje su kaltinimu dėl vilkėjimo amerikiečių karių uniformas paskutiniojo vokiečių įsiveržimo į Belgiją metu.

Aklieji Amerikos karo veteranai pakeliui į savo konferenciją Chicagoje.

Priimtas atominės kontrolės planas

Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos paskirtoji komisija priėmė galutinį atominės energijos kontrolės planą. Projektas priimtas dešimčia balsų, Sovietų Rusijai ir Lenkijai prieštaraujant.

Manoma, kad Sovietų Rusijos delegacijos pirmininkas Gromyko pavartos veto prieš šį projektą, kai jis bus pasiūlytas Saugumo Tarybai priimti.

Šiam amerikiečių projektui priimti buvo ruošiamasi keletą mėnesių. Pagal šį projektą, atominė energija pavedama tarptautinei kontrolei.

Gromyko projektas, kaip žinoma, buvo atmestas.

Švedijos ir Danijos protestai sovietams

Švedija ir Danija pasiuntė trečią iš eilės protestą Sovietų Rusijos valdžiai, kurios įsakymu, jau kuris laikas Baltijos jūroje skandinami rusams nereikalingi vokiečių šoviniai ir kitokia karo medžiaga. Švedai ir danai sako, kad toks karo amunicijos skandinimas Baltijos jūroje, ypač aplink Bornholmo salą, padaro žvejybą neįmanoma. Vieno sovietų laivo, atplaukusio į Bornholmo salos uostą, kapitonas pareiškė, kad tokios nereikalingos amunicijos skandinimas bus tęsiamas iki šių metų pabaigos.

Įsiteisėjus naujam darbo įstatymui (Taft-Hartley Act) Washingtone įsteigta nauja įstaiga ginčams tarp darbo ir kapitalo reguliuoti, kurios direktorius Cyrus W. Ching (sėdi viduryje) savo ofise.

VALDŽIA PRADĖJO ŠALINTI KOMUNISTUS IŠ DARBO UNIJŲ

Iš viso atrodo, kad JAV valdžia yra nusistačiusi pašalinti iš darbo unijų komunistus, ypač užsienyje gimusius jų vadus. Tai paaiškėjo šiomis dienomis, kai Teisingumo Departamento įsakymu buvo sulaikyti du gana žymūs unijų vadai komunistai — Michael J. Obermeirer, gimęs Vokietijoje ir John Santo, gimęs Rumunijoje. Pirmasis yra viešbučių ir klubo tarnautojų unijos prezidentas, antrasis — Transporto Darbininkų Unijos direktorius. Abu numatomi deportuoti.

Artimiausiu laiku numatomi kitų komunistų, unijų vadų, areštai. Visi jie kaltinami priešingu šio krašto santvarkai veikimu. Daugelis jų yra nelegaliai atvykę į šį kraštą ir veikę svetimais vardais. Pavyzdžiui, Santo atvyko į Ameriką kaip Hammer. Tai buvo 1927 m. prieš ketvirtą metų jis pradėjo vadintis Santo.

Yra patirta kad, daugelis komunistų partijos sąrašuose nesivadina savo vardais. Tokiu būdu valdžios agentai, radę partijos sąrašą, turi nemaža vargo nustatyti komunistų tapatybę. Santo vardas dabar ypač siejamas su gresiančiu autobusų streiku.

Karo metu valdžia daugeliu atveju pro pirštus žiūrėjo į komunistų veikimą. Tada komunistai daugiausia įsidrąsino. Kas nebuvo padaryta karo metu, tas, atrodo, dabar pradedama vykdyti.

Komunistų ,unijų veikėjų, areštai, kaip iš Washingtono pranešama, numatoma ir Pasifico pakraščių miestuose.

ĮVAIRIOS ŽINIOS IŠ VISUR

— Hamburge britų karinis teismas pasmerkė mirti 14 buv. Geštapo valdininkų, kurie nužudė 50 sąjungininkų lakūnų, norėjusių pabėgti iš karo belaisvių stovyklos.

— Vienoje kalboje praeitą savaitę marš. Tito pareiškė: "Leiskime reakcijonieriams kalbėti apie atominę bombą kiek jie nori, bet mes galvokime apie savo darbą." Toliau jisai sako, jog Jugoslavija nenorinti karo, o trokštanti tiktai taikos.

— Londone pašto įstaigoje sprogo bomba, kuri buvo siunčiama siuntinyje, sužeisdama keletą tarnautojų.

— Jau keletą mėnesių, kai JAV nori įsteigti Leningrade savo konsulatą, tačiau iki šiol dėl įvairių sovietų trukdymų tai neįmanoma įvykdyti. Sovietai ir čia aiškinasi, jog konsulatui neturi tinkamų patalpų.

— Molotovas į UN generalinio susirinkimą New Yorke šį mėnesį atvykti nematąs reikalo. Todėl manoma, kad iki Londone numatytos sušaukti 4 didžiųjų užsienių reikalų ministerių konferencijos, kur bus svarstoma taikos sutartis su Vokietija, jokių pasitarimų tarptu užsienių reikalų ministerių ir nebūsią.

— Du Notre Dame universiteto mokslininkai pranešė, jog Bikini sala, kur pernai buvo mėginta atominė bomba, dar ir dabar yra palyginti dar per daug radioaktyvi.

— Sen. Bridges sako, kad Sovietų Sąjunga graso pasaulio taikai. Senatorius sovietus vadina barbarais ir reikalauja sustabdyti sovietų karo mašiną.

—Praeitą sekmadienį ir pirmadienį Maskva minėjo 800 metų miesto įsikūrimo sukaktį. New Yorko ir Londono atstovai iškilmėse nedalyvavo.

— Į JAV atvyko buv. Austrijos kancleris K. Schussching, kuris spaudai pareiškė, jog jisai į Austriją grįšiąs, kai iš ten sovietų karinės pajėgos pasitrauksiančios.

—Maskvos Izvestija rašo, kad pernai iš britų ir amerikiečių zonų Vokietijoje į sovietų zoną perbėgo 100,000 žmonių, kurie esą tenai ieškoję darbo.

— Kanada tikisi, jog jos atstovas būsiąs išrinktas į UN Saugumo tarybą.

—Italai būtinai nori Washingtone gauti finansinės pagalbos.

— Amerikiečių kariuomenės daliniai iš Italijos pasitrauks apie Kalėdas.

— Girdėti balsų, kad Tunisas reikalausiąs sau nepriklausomybės.

— Lenkų komunistai teisia 13 lenkų, kaltinamų krašto išdavimu. Kaltinamų tarpe du valstiečių partijos vadai. Spėliojama, jog dar šiais metais ir pats Mykolaičikas atsidursiąs prieš raudonųjų teismą.

Amerikos Lietuvių Savaitė

WATERBURIO ŽINIOS

WATERBURY, CONN.— Trem tiniams remtį susidaręs Lithuanian Care and Relief Club varo tikrai nepaprastai vertingą ir naudingą darbą. Net miela žiūrėti, kaip sklandžiai ir dailiai tasai jų darbas vyksta. Nedaugelis pasišventėlių atlieka didelį darbą. Energingai šiam klubui vadovauja gilus patriotas dr. M. J. Colney. Karštai to darbo stveriasi ir jo žmona, Amerikoje gimusi ir augusi. Ji su kitom nieko nebodama kasdien į paštą neša 22 sv. siuntinius, kad tuo nors iš dalies palengvintų tremtinių sunkią buitį. Tų pasišventėlių moterų darbas noriai remiamas susipratusių lietuviškų šeimų.

Taip pat waterburiečiai dėkingi dr. Colney už įdomią ir malonią radijo lietuviškąją radijo programą, esančią šeštadieniais 7 v. vak.

B. P. Šilkauskas

NAUJA DRAUGIJA

DETROIT, MICH.— Didėjant Amerikoje, o taip ir Detroite bei jo apylinkėje buvusių trem tinių skaičiui, nutarta įsteigti Detroito lietuvių buvusių tremtinių draugiją. Vyriausiu savo uždaviniu ji laiko: suburti visus į šia apylinkę atvykstančius tremtinius į vieną veikimo vienetą ir energingai ir bendrai veikti su amerikiečių lietuvių organizacijoms, kad iš vien galėtų tęsti kovą Lietuvos nepriklausausomybei atstatyti ir, be to, pagelbėti bei paremti vargstančius tremtinius.

Reikia tikėtis, jog šios naujos draugijos veikla pagyvins ir suteiks energijos kitoms Detroito lietuviškoms organizacijoms, kurios siekia tokių pat tikslų.

Inž. Labanausko paskaita

SHENECTADY, N. Y. — General Electric Co. inžinierius P. J. Labanauskas, neseniai į čia atsikėlęs iš Bostono, buvo pakviestas į Huntley Forum, kur inžinieriams laikė paskaitą apie "Nuotykius Europoje."

Šiuo metu inž. Labanauskas yra minėtos kompanijos kontrolės aparatų projektų inžinierius. Teko patirti, kad inž. Labanauskas yra dirbęs ir projektavęs fabrikų kontrolės aparatų Kanadai, Meksikai, Prancūzijai, Čilei, Belgijai, Indijai, o karo metu ir Sovietų Sąjungai. Reikia priminti, kad milžiniškos elektros dinamos Dnieprostrojaus tvenkiniui yra pagamintos Shenectady.

Inž. P. Labanauskas yra buvęs karo laivyno kapitonas ir raudonajam tvanui užliejus Lietuvą, atvyko į JAV, kur nugalėdamas daugelį kliūčių baigė Californijos technologijos institutą magistro laipsniu. Pakviestas Eletric Co, yra dirbęs jos garsiose dirbtuvėse bei laboratorijose: Philadelphijoje, Bridgeporte, Lynne, Bostone, o dabar Shenecday.

Inž. Labanauskas yra turėjęs įdomių nuotykių ir patyrimų, todėl šviesuolių sluoksniuose, k. a. inžinierių ir k., esti dažnai kviečiamas paskaityti paskaitų, kurios gerb. inžinierius visada užakcentuoja Lietuvos klausimą ir jos likimą.

Koresp.

IEŠKOMAS

Mikas Jakubauskas Jackson, sūnus Juozo, gimęs Pajotulių kaim., Šakių aps., Paežerėlių valsčiuje. Išvyko į Ameriką prieš 1 -jį pasaul. karą. Gyvenęs ar gyvena, Brooklyn, N. Y. Užsiėmimo arkitektas. Dėl platesnių informacijų prašau kreiptis pas: A. Matjošką, 373 Centre St., Dorchester, Mass.

AR PASISEKS PERKELTI BALTIJOS UNIVERSITETĄ Į MAINE VALSTYBĘ?

Kun. Končiaus pastangos įsigyti Quoddy Village

Nuo liepos pradžios BALF pirm. kun. Končius stengiasi Maine valstybėje įsteigti aukštojo mokslo įstaigą, kuri visų pirma būtų skiriama lietuvių, latvių ir estų profesoriams ir studentams, šiuo metu esantiems Vokietijoje, tremtyje. Kolegijai ir universitetui įsteigti numatytas Quoddy Village, kuris dabar esąs War Assets Administration žinoje. Šiai vietai nupirkti kun. Končius aplankė daug asmenų ir įstaigų.

Kun. Končiui yra tekę pasimatyti su Maine valstybės tarybos nariu adv. Pierce, nuoširdžiu lietuvių draugu, kurio pastangomis praėjo įstatymas Maine valstybėje leisti pabaltiečiams apsigyventi.

Maloniai kun. Končių priėmė ir Maine valst. gubernatorius Hildreth. Gubernatoriaus buvo paklausta, ar Maine valstybė pati negalėtų Quoddy Village nupirkti, o paskui perleisti BALF. Gautas neigiamas atsakymas, kadangi turtui įsigyti reikia Maine valstybės legislatūros sutikimo. Tačiau, anot gubernatoriaus, pabėgėlius, o ypač iš šiaurės kraštų Maine labai mielai priimtų. Maine valstybė labai patenkinta švedais, suomiais, kurie esą pavyzdingiausi Maine gyventojai. Pabaltiečiai, gubernatorius tiki, kad lygiai taip pat būtų traktuojami kaip švedai su suomiais.

Tremtinių atvažiavimo reikalu kun. Končius kalbėjosi su Eleonora Roosevelt. Pasirodo, jai Quoddy Village problemos jau buvo anksčiau žinomos. Už pabaltiečius, girdi, ji buvusi su sovietais smarkiai Londone susikirtusi. Sovietai, mat, užsispyrė pabaltiečius DP prievarta grąžinti į savo kraštus. Ji pasipriešinusi. Arčiau su pačiais lietuviais susipažinti ji iš Londono buvusi specialiai nuvykusi į Hanau, Vokietijoje, kur būdama apie lietuvius tremtinius susidariusi puikiausią įspūdį.

Kun. Končius E. Rooseveltienei įrodinėjo, kad amerikiečių zonoje gyvena DP ir dabar yra amerikiečių kariuomenės žinioje ir ji juos išlaikanti. Tad buvo paklausta, ar ne geriau būtų juos išlaikyti pačioje Amerikoje ir mokyti praktiškosios demokratijos pačiame krašte? Rooseveltienės nuomone, IRO galėtų čia daug padėti. Beje, War Assets adm. ir karinės įstaigose ji negalinti padėti. Kai Strattono bilius neperėjo, jos nuomone, Valst. Departamentas gali duoti studentams ir profesoriams vizas atvykti į Ameriką studijuoti pagal 1924 m. išleistąjį nutarimą.

Washingtone kun. Končiui daug padėjo NCWC legalinio skyriaus narys p. Reed, kuris iš War Assets Adm. yra įsigijęs įvairiom organizacijom turto. Kartu su Reed kun. Končius buvo nuvykęs į Valstybės ir Teisingumo Departamentus, kad galėtų teisiniai išsiaiškinti, ar Amerikos vyriausybė turi galių tęisėtai išduoti DP studentams ir profesoriams vizas. Buvo paaiškinta, kad Valst. Departamentas gali leisti Amerikos konsulatams Europoje vizas išdavinėti pagal 1924 m. gruodžio 22 d. patvarkymą. Tai gi iš juridinės pusės vizas išduoti kliūčių nėra. Juridiniai Lietuva yra nepriklausoma valstybė, kuri turi ir gali išdavinėti savo pasus. Su Amerikos vizomis jie gali įvažiuoti. Jei studentai negalės grįžti į laikinai pavergtą Lietuvą, tada pagal Prezidento patvarkymą, jie gali likti Amerikoje, kol bus jiems proga grįžti į Lietuvą arba į US zoną Europoje. Baltijos universitetas yra britų zonoje, todėl buvo pabrėžta, jog iš britų zonos niekas negali atvykti į Ameriką. Bet amerikiečių zonos 11 lietuvių gimnazijų ir keliolikoje universitetų mokosi apie 2,400 jaunuolių, turinčių teisę būti priimtį į universitetus.

Apie BALF projektą buvo painformuotas taip pat p. Ringland, Advisory Committee on Voluntary Foreign Aid Ex. dir., kuris patarė stengtis dirbti, kad būtų priimtas Strattono bilius pataisymas, kad Baltijos DP studentams ir profesoriams būtų duota pirmenybė leisti baigti studijuoti Amerikoje.

Be to, Washingtone buvo patirta, kad pagal Special Rulling perkeliamoji mokykla turi būti bent 2 m. veikusi tremtyje. Jos gali būti — mokyklos, koledžiai ir universitetai. Kun. Končius savo ruoštu nurodė, jog amerikiečių zonoje lietuviškosios mokyklos veikiančios jau nuo 1944—1945 m.

Kun. Končius su p. Reed dar lankėsi Surplus Proprty įstaigoje, norėdami patirti, ar negalima būtų gauti nuolaidų, perkant mokslo reikalui Quoddy Village. Buvo pareikšta, kad tokios nuolaidos visai galimos, ir dargi gan stambios.

Visokeriopos paramos, anot, kun. Končiaus, esą galima tikėtis ir iš Maine valstybės, kur ypač reikia medicinos mokyklų.

Philadelphijoje kun. Končius kalbėjosi su Imigracijos komisijonieriaus padėjėju Schoemaker, nes nes pats komisijonierius Mr. Carusso buvo išvykęs. Gauta rimtų patarimų. Komisijonieriui buvo paliktas ilgas motyvuotas raštas.

Galutinį dokumentai, teisingiau pasiūlymai, nupirkti Quoddy Village įteikti Bostone. Su pasiūlymu reikėjo įnešti maximum 20,000 dol Washingtone ir Bostone BALF buvo patarta pasiųsti apie 2,000 dol. Tokia suma ir buvo įnešta. Už Quoddy Village valdžios numatyta gauti 396,000.55 dol.

Be kitų daugelio įstaigų rugpiūčio pabaigoje kun. Končius lankėsi pes Secretary of Education Maine, kur tai idėjai rasta taip pat pritarimo. Buvo pažadėta šį darbą paremti. Atitinkamom įstaigom pažadėjo parašyti, kad BALF nori įsteigt Maine valst. mokykla tremtiniams, veteranams ir vietos jaunimui. Ypač patiko amerikiečiams mintis įsteigti žuvininkystės, miškininkystės ir medicinos mokyklas.

Rugpiūčio 28 d. kun. Končius susitiko su sen. Brewster. Plačiau išsikalbėjus, jisai pareiškė, jog anksčiau buvęs susirišęs su kitais projektais, kurie, kaip atrodo, nepavyks, tai tada jisai pirmoje eilėje remsiąs BALF projektą. Jis buvęs įsitikinęs, kad BALF tinkamesnės Colby patalpos. Apie šį pasikalbėjimą spaudai pranešė Associated Press korespondentas.

Rugpiūčio 29 d. kun. Končius buvo nuvykęs į Easterport, kurio administracinėje žinioje yra Quoddy Village. To miesto pirmininkas, ta proga, buvo sušaukęs viešą visuomenės susirinkimą, kur dalyvavo apie 200 įvairių luomų žmonių. Susirinkimo nuotaika buvo labai gera, kun. Končius kalbėjęs apie valandą laiko. Po kalbos pasipylė įvairiausi klausimai. Po ilgų išsiaiškinimų prieita iš vados, kad universiteto ar kitos mokyklos steigimas apylinkei duotų daug kultūrinės naudos, prestižo, taip pat būsią įvairių darbų ir vietiniams gyventojams ir pagaliau sugaunamai žuviai padidėtų rinka. Visiems labai patikę, kad lietuviai pasiryžę pagelbėti, neatsižvelgdami tikybos ar pažiūrų skirtumo.

Iš šios ilgos ir vargingos kelionės kun. Končius grįžo į New Yorką. Dabar kyla klausimas, ar visa tai pavyks galutinai realizuoti. Žinoma, sunku dabar ką pasakyti. Viena aišku, kad tai plataus masto, daug pinigų, darbo, laiko, ištvermės ir kantrybės reikalaująs darbas. Lenktyniuojant su kitais pasiūlymais, War Assets Administration sprendimo terminą yra atidėjęs.

Jonas Valaitis

Dainininkas Alekas Vasiliauskas, kuris ateinantį sekmadienį, Kearny, N. J., dainuos Brooklyno Harmonijos ansamblio koncerte.

IEŠKOMI

Kostas Karpus ir Jasius Karpus, kilę iš Mokolų Naujienos, Marijampolės valsč. ir apskr. Jų ieško giminės Vokietijoje. Žinantieji, arba jie patys prašomi rašyti: Mr. J. Kidolis, 152 Dyckman St., New York 34, N. Y.

Stasė Tekorienė, kilusi nuo Ukmergės, ieško geros širdies lietuvio Amerikoje, kuris galėtų jai pagelbėti maistu ir drabužiais. Jos adresas: Stasė Tekorienė, DP Camp, Seligenstadt, Wurzburg, Germany, US zone.

DIAMOND STREET
RESTORANAS IR BARAS
Vynas - Likeriai - Alus
Netoli Spring Street
NAUGATUCK, Conn.
Telefonas 4960

VILLAGE INN UŽEIGA
M. Jurgėlas, sav.
Šokiai penktadieniais ir šeštadieniais
1306 Main Street
E. HARTFORD, CONN.
Tel. 8-3732

Post Road Restaurant
B. Misiunas, Sav.
RFD S. Main Street
Warehouse Point, Conn.

A D A M' S
SERVICE STATION
Adomas Radauskas, sav.
Padangos, gazolinas ir aliejus
GROSERIO KRAUTUVĖ
808 Main St. Watertown, Conn.
Tel.: Watertown 278

STANLEY TOLIUS
LIETUVIŠKA UŽEIGA
158 N. Main Street
UNION CITY, CONN.
Tel. Naugatuck 4864

PACKAGE STORE
John Balch, sav.
Sta. 67, Post Road
WAREHOUSE PT., CONN.

BALTIMORE, MD.

C. WM. KUCHAUSKAS, JR.
Laidotuvių Direktorius
637 Washington Boulevard
Telefonas Lexington 5714

CRYSTAL TAVERN
John J. Dekinis
1509 W. Baltimore Street
Telefonas Gilmore 7281

NEW BRITAIN, CONN.

QUALITY MARKET
Tai vieta, kur žmonės gauna sveiką, šviežią pirmos rūšies maistą
VIKTORAS ABECIŪNAS
356 Park Street **Tel. 1481**

PAUL'S RESTAURANT
PAUL VISNIAUSKAS
31 Spring Street **Tel. 8774**

HARTFORD AVENUE
RESTAURANT
Andrew Švirinas, sav.
36 HARTFORD AVENUE
Tel. 6639

A. VENSKŪNAS
Laidotuvių Direktorius
665 Stanley Street
Tel. 9-1702

LICENSES

Beer, Wine, Liquor
WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. RW 818 has been issued to the undersigned to sell beer and wine at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 133 Utica Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

MICHAEL VINCENT DEL GARDIO
(Star Pizzeria)

NOTICE is hereby given that License No. E 17 has been issued to the undersigned to sell beer from house to house under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at Borough of Brooklyn, County of Kings.

FRANK WEIDNER
118 Melrose St.

NOTICE is hereby given that License No. C 675 has been issued to the undersigned to distribute beer at wholesale under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 336 Oakland St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

JOHN STEVE ZUK
D-B-A Franklin Beer Distributors

NOTICE is hereby given that License No. EB 529 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 909 Livonia Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kinges, to be consumed on the premises.

BEN STONE, DAVID ROSENBLOOM & ISIDORE OSINSKY
(New Lots Food Shop)

NOTICE is hereby given that License No. EB 571 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 10 of the Alcoholic Beverage Control Law at 774 Rockaway Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

SAM KLEIMAN

NOTICE is hereby given that License No. GB 13273 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1055 Blake Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

HERMAN KELLER

NOTICE is hereby given that License No. EB 365 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1638 Pitkin Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

PARKWAY FRENCH BAKERY, INC.

NOTICE is hereby given that License No. GB 1517 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 297 Flatbush Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

WERNER MEYER (T)

NOTICE is hereby given that License No. GB 7171 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 90 Henry Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

LOUIS WEISBERG
(Plymouth Delicatessen & Grocery)

WATERBURY, CONNECTICUT

JUOZAS P. LUBINSKAS
Namų Dažymo Kontraktorius
VIDAUS IR LAUKO NAMŲ DAŽYMAS
Sienas išlipina popieromis.
Darbą atlieka patyrę darbininkai.
61 ALDER STREET **Tel. 3-4766**

BLUE SHUTTER RESTAURANT
Mūsų patalpos tinkamos baliams vesuvėms ir kitokiems pokyliams
Aplankykite mūsų Bavarišką kambarį
FLORENCE YUSKAS DANOSKY, sav.
776-780 BANK STREET **Tel. 3-9652**

JOE'S TIRE SHOP
Joe Samoska, Savininkas
241 N. MAIN STREET
Telefonas 3-2414

CHARLES KULAS
Drabužiai vyrams ir moterims siuvami pagal užsakymus
Taip pat taisomi, valomi ir prosijami
698 N. Riverside Street
Telefonas 3-6230

THOMAS MATAS
Real Estate
81 Fox Street

BRASS CITY
COAL AND OIL CO.
W. Shukaitis, Savininkas
71 S. Leonard Street
Telefonas 4-0534

PERREAULT
Automobiliams spiruoklės
Gamintojai ir platintojai
510-512 S. Main Streeet
Telefonas 3-4494

KRUGELIO
Degtinės Krautuvė
Mes turime įvairiausios rūšies vyno, alaus ir degtinės
Green ir John Streets
Telefonas 3-9658

BRASSCO
BOTTLING CO., Inc.
Įvairios sodės
B. Kasparavičius, sav.
24 E. Liberty Street
ir 21 Bond Street
Telefonas 5-1217

DR. M. J. COLNEY
148 Grand Street
Telefonas 3-4747
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. ryte iki 8 val. vak.

Vaistinė
Bendler's Drug Store
Paruošami visoki receptai
VISOKIŲ RŪŠIŲ LIKERIAI
Bank Street ir Congress Ave.

BUS STOP RESTAURANT
M. Lekevičienė, Sav.
Geriausi gėrimai ir užkandžiai
821 Bank Street

Laidotuvių Direktoriai
John Deliniks ir Sūnus
17 Congress Avenue
Telefonas 3-6181

Albert J. Bronsky
Advokatas
LILLEY BLDG. Rooms 809-811
111 W. Main Street
Res. 4-0762 Office 3-1211

CHARLES STRIKULIS
Maisto Krautuvė
851 Bank Street
Telefonas 4170

STOKES
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
II Pasaulinio karo veteranas
694-696 N. Riverside Street
Telefonas 3-7411

Princess Ballroom Restauranas
FRANK HAIKO, Sav.
Pietus nuo 11 iki 12 Vakarienė nuo 5 iki 9
Sekmadieniais nuo 12 iki 8 v. v.
ŠOKIAI KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ
ROCKVILLE, CONN. Tel. 1327

HATCHKISS STREET GARAGE
JONAS J. MAZILIAUSKAS, sav.
DODGE sunkvežimiai ir karai PLYMOUTH karai
PILNAS KARŲ TAISYMAS
47 HATCHKISS ST., NAUGATUCK, CONN.
Telefonai:
Biznio Naugatuck 5727 Rezid. Woodbury 321-3

Pirmas Rudeninis Parengimas Kearny, N. J.

VIOLETA TAMKUTĖ-PRANCKUS
ir jos
BROOKLYNO HARMONIJOS ANSAMBLIS
— rengia —

KONCERTĄ IR ŠOKIUS

Sekm., Rugsėjo-Sept. 14 d., 1947, 8 v. vak.

LIETUVIŲ POLITIKOS KLUBE,

Programoje dalyvauja:
ALEKSAS VASILIAUSKAS-WESLEY, tenoras
EILEEN HERMAN, akompanistė.

Šokiams Gros EDW. SCHULTZO orkestras
Įžanga į Koncertą — $1.00. **Į Šokius — 50c.**

PHILADELPHIA, PA.

NATIONAL PRODUCTS CO.

HARRY A. CAPLEN

Alui pilstyti priemonės. Stiklai barui. Indai.
Šakutės ir šaukštai. Stiklai ir krėslai.
Barų įrengimai.

109-113-115 NORTH 2nd ST.,
PHILADELPHIA 6, PA.

DAPŠIS CAFE—LIETUVIŠKA UŽEIGA

Pasirinkimui vynai, likeriai ir alus. Gardus namuose gamintas valgis.
Patogu privažiuoti iš No. Phila. ir Redding St. stočių.
1327 W. SOMERSET STREET

GUS TUNAITIS
— RESTORANAS —
3701 Old York Road

GILLIS GĖLININKAS
PUIKIAUSIOS GĖLĖS VISOKIOMS PROGOMS
Telegramomis užsakymai visame pasaulyje
N. E. Cor. 2nd Street Tel. DE 4-6611

PETE'S CAFE
PETRAS GELŽINIS, sav.
VYNAS—LIKERIAI—ALUS
1600 S. 2nd Street Fulton 9-7914

E. ADAMS UŽEIGA
ALUS - VYNAS - LIKERIAI
941 SPRING GARDEN TEL. POPLAR 9785
Patogu sustoti važiuojant keliu N. 13

STARAHS CAFE
VYNAS - LIKERIAI - ALUS
JONAS STARAHS, sav.
34 N. EIGHTH STREET (8th and Filbert Sts.)
Tel. Walnut 9437

MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
VYNAI - LIKERIAI - ALUS
113 SOUTH 34th STREET
Arti Pennsylvanijos Universiteto

LIETUVIŠKA UŽEIGA
ALUS - VYNAS - LIKERIAI
S. Spokas, savininkas
KAMPAS ALLEGHENY AND CEDAR STREETS

WILLIAM PASCHALL
Vienas iš didžiausių mėsos sandėlių Philadelphijoje.
Mes pristatome mėsą ligoninėms, restoranams ir kitoms vietoms.
718 CALLOWHILL STREET
Telefonai: MAIN 7626 - 7458 LOM. 0677 - 2293

WOODLAND CAFE
B. J. TRIBULAS, Sav.
63rd STREET at WOODLAND AVENUE
Telefonai: *Saratoga 9656, West 4117*

JAUKI LIETUVIŠKA UŽEIGA
ALUS - VYNAS - LIKERIAI
Kazys Baniušis, sav.
2032 S. 61st STREET - GREENWAY AVENUE
1 blokas nuo Woodland Ave. *Tel. Saratoga 9-8757*

SONIA CAFE & RESTAURANT
Sophie Mitch, Sav.
LIKERIAI - VYNAS - ALUS
9 S. SEVENTH STREET TEL. Market 9916

SPOKAS BEAUTY SALON
GARDEN COURT PLAZA - 47th AND PINE
Tel. Sherwood 7-1048, 7-2700

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS
Licensed Penna and New Jersey
1601-03 So. 2-nd Street Tel.: DEW 5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4110
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama nakvynė—viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį —mes visados pasirengę suteikti geriausį patarnavimą.

PIRMIEJI SUSITIKIMAI SU LIETUVIAIS EUROPOJE

Rašo ALENA DEVENIENĖ

Pasiryžusi pažinti lietuvių tremtinių vargingą gyvenimą karo nusiaubtoje ir skurde paskendusioje Europoje, norėjau juos ten aplankyti visuose kampuose, kad patyrusi tikrąją padėtį galėčiau išaiškinti visus lietuvių tremtinių emigracijos iš Europos galimumus, jiems pagal išgales patarti ir padėti, o taip pat sužinoti, ko jiems daugiausia trūksta, kokius trūkumus jų blogose gyvenimo sąlygose būtų galima pašalinti, kokius vargus sušvelninti, kad galėčiau kreiptis į Amerikos lietuvių, mane čia pasiuntusių, jautrias širdis padaryti visa, kad karo nelaimių įstumtų į vargą ir skurdą brolių tremtinių Europoje nelaimės sumažėtų, kad jie galėtų, pagaliau, prisiirtį ramesnius krantus ir ten išlaukti, kada audra, išvijusi juos iš mūsų Tėvynės, praeis ir jie galės vėl be baimės grįžti į laisvą ir nepriklausomą Lietuvą.

SU SUOMIAIS

Jau Atlanto vandenyne laive teko susitikti su skandinavais. Iš pasikalbėjimų su jais, iš jų baiminimosi dėl dabartinės politinės padėties, kurioje Skandinavijos kraštai pasidarė barjeru, skiriančiu Vakarų ir Rytų interesų sferas, jutau, kad skandinavai nejaučia saugumo ir susirūpinę žiūri į ateitį. Laive ypač daug buvo suomių, kurie iš Amerikos per vandenyną skubėjo aplankyti Suomijoje savo gimines. Jie skubėjo bijodami, kad dabar dar yra paskutinis galimumas tai padaryti, nes ateitis neaiški. Sužinoję, jog esu lietuvė, reiškė lietuviams simpatijų, rodė gerai suprantą nelaimės patekusios mūsų tautos reikalus ir juos atjaučią.

KAIP LIETUVIAI PATEKO ŠVEDIJON

Lankydamosi Nykopenge susitikau visą eilę lietuvių žvejų iš Šventosios, kurie 1944 metų baisiomis karo dienomis buvo atvežę beveik visus dabar Švedijoje esančius lietuvius tremtinius savo mažais žvejų laiveliais per užminuotą Baltijos jūrą. Jie kitus išgelbėjo nuo grėsiančių baisumų, bet ir patys negrįžo. Kalbėdamasi su jais gavau didelę moralinę paramą ir pajutau naudą to didelio darbo, kurį Amerikos lietuviai atlieka savo pavergtai Tėvynei išlaisvinti ir jos išsklaidytiems po pasaulį broliams pagelbėti. Lietuviai žvejai nesiskundė, nereiškė jokių didelių reikalavimų, o tik vienas kitas nubraukė ašarą ir klausė:

— Kada grįšime namo?

Lietuvių tremtinių Švedijoje yra nedaug — apie 400. Jie gyvena susimetę į kelias didesnes kolonijas: Ekskolstunoje, Crebru, Nykopenge, Stockholme. Stockholman yra susimetę mūsų intelektualai ir politinio gyvenimo likučiai.

DIRBA VISI, KAS PAJĖGIA

Ir intelektualai ir mažiau išmokslinti lietuviai tremtiniai Švedijoje dirba visi paprastus fizinius darbus. Dirba, kam tik jėgos, sveikata ir amžius leidžia. Uždarbis, jeigu ir nėra geras, tai bent pakenčiamas. Švedijoje jaučiama darbo jėgos stoka ir todėl darbo gali susirasti kiekvienas. Bet pragyventi iš savo darbo gali tik viengungiai, mažesnės šeimos ir šeimos, kuriose yra keli dirbantieji. Gausios šeimos su mažais vaikais išsiverčia sunkiai. Ką jau bekalbėti apie daugvaikes našles, apie senus žmones ir paliegėlius. Jiems BALF pašalpos yra būtinos ir jie neturėtų jų nustoti.

Švedai stengiasi tremtiniams intelektualams duoti darbo jų specialybėse, ypač panaudodami pabaltiečius profesorius, kaip asistentus arba padedamąjį mokslo personalą savo aukštosiose mokyklose. Istorijos, teisės, medicinos ir kitų mokslo šakų specialistai turi iš savo specialybės perskaityti visą eilę knygų, padaryti iš jų ištraukas ir santraukas. Tuo būdu profesoriams švedams sutaupomas laikas. Tą dalyką reikėtų rekomenduoti Amerikos universitetams ir archyvams. Ir jie galėtų Europoje esančius intelektualus tremtinius panašiems tikslams panaudoti.

Tenka pripažinti, kad panašiu darbu spėjo daugiausia apsirūpinti intelektualai latviai ir estai. Tremties pradžioje jie buvo ypač sunkioje padėtyje, nes, neturėdami užjūriuose savo gausesnės išeivijos, niekeno nebuvo šelpiami. Todėl švedai juos pirmoje eilėje darbu aprūpino. Gi lietuviai, anuomet gavę BALF pašalpas, negalėjo pirmieji į tą darbą pretenduoti. O dabar, kada tos pašalpos nutrūko, visos laisvos vietos intelektualinėje srityje užimtos ir lietuviai intelektualai liko be pašalpų ir be intelektualinio darbo.

JAUNIMUI MOKSLUS EITI NELENGVA

Švedijos universitetuose studijuoja kelios dešimtys lietuvių. Dalis jų gauna stipendijas iš BALF ir turi galimumus uoliai mokytis. Visi jie stengiasi kaip galima greičiau savo studijas baigti ir atsistoti patys ant savo kojų. Kur kas sunkesnė padėtis tų studentų, kurie stipendijų negauna ir turi sau duoną fiziniu darbu užsidirbti. Po ilgų darbo valandų fabrikuose jie griebiasi mokslo ir, žinoma, naikindami savo sveikatą, įdėjo ne taip sparčiai pirmyn, nors vilties baigti universitetus nenustoja.

Lietuviai tremtiniai Švedijoje neturi nė vienos savo mokyklos. Vaikai lanko švediškąsias mokyklas, o lietuviškai skaityti ir rašyti pramoksta tik savo šeimose. Bet tėvai ir vyresnieji nuo ryto iki vakaro užimti darbu ir laiko vaikus lietuviškai mokyti lieka visai maža. Vaikai, mokyklose besimokydami tik švediškai ir bendradarbiaudami tik su švedų vaikais, kartais pradeda pamiršti lietuviškai. Tėvams į pagalbą turi ateiti lietuviškos organizacijos. Vokietijoje ir Amerikoje, pasiųsdami į Švediją lietuviškus vadovėlius, kad tėvai turėtų iš ko vaikus mokyti ir lietuviškas knygas vaikams ir jaunimui, o taip pat ir jaunimo laikraščius, kad jaunimas nenutoltų nuo lietuvybės. Amerikos lietuviai turi koncentruoti lėšas, kad stipendijomis palaikytų mokslus einantįjį lietuviškąjį jaunimą tremtyje, aprūpintų jį lietuvišku spausdintu žodžiu ir padėtų lietuvybę išlaikyti.

INFORMACINĮ DARBĄ REIKĖTŲ SUSTIPRINTI

Dar nuo Lietuvos nepriklausomybės laikų Švedijoje veikia Lietuvių Draugija. Anksčiau ji turėjo grynai savišalpos pobūdį, dabar jai tenka vadovauti tenykščių lietuvių tremtinių kultūriniam darbui, teikti informacijas ir juridinę pagalbą. Visi Draugijos valdybos nariai dirba, kad sau ir savo šeimoms uždirbtų kasdieninės duonos kąsnį. Visuomeniniam ir kultūros darbui belieka tik laisvo laiko trupiniai. Būtų gera, kad jie ten Švedijoje turėtų vieną visai laisvą nuo kitų darbų asmenį, kuris mokėtų svetimas kalbas, galėtų informuoti visus besikreipiančius visais rūpimais klausimais, teiktų patarimus, darytų vertimus, parašytų prašymus įstaigoms. Tokį žmogų išlaikyti Švedijos lietuviams reikėtų padėti, nes patys jie to padaryti neišgali.

Tačiau negalima pasakyti, kad visuomeninis darbas lietuvių tremtinių būtų nedirbamas. Didelėmis pastangomis ir sutelkdami paskutinius centus lietuviai Švedijoje leidžia laikraštėlį Pragiedruliai, kuris atsiliepia visais rūpimais klausimais, paimformuoja apie lietuvių gyvenimą visame pasaulyje ir apie Lietuvos laisvės bylą. Taip pat lietuviai tremtiniai Švedijoje leidžia žymųjį žurnalą svetimomis kalbomis Baltic Revue, skirtą svetimiems ir turinti juos informuoti apie lietuvių ir Lietuvos didžiąsias skriaudas ir kelti pasaulio opiniją tas skriaudas atitaisyti.

LIETUVIAI STOCKHOLME

Stockholme susirinkę visi Švedijoje esą intelektualai. Mačiau juos visus. Prof. Lingis, Baltic Revue bendradarbis, parašė žurnalui straipsnių. Darbas labai svarbus, bet stockholmiškiai intelektualai turi maža atliekamo laiko jam vien atidėti, nes kasdieniniu fiziniu darbu turi užsidirbti sau duoną. Su dr. Gyliu, Ignu Šeinium, Vokietaičiu pasitarėm. Rašytojas Ignas Šeinius vis tas pats, bet irgi neturi laiko savo gabiai plunksnai panaudoti. Mačiau ir daugelį kitų tautiečių, kurių pavardžių čia neminiu. Visi vargo ir nelaimių slėgiami, bet visi kupini gražių vilčių savo tautai ir savo kraštui.

Susitikau Stockholme jaunimą, kuris pasirengęs žūtbūtinei kovai.

ŠVEDAI TREMTINIAMS PALANKŪS

Švedų visuomenė tremtiniams pabaltiečiams, kurių ten yra virš 35,000, daugiausia latvių ir estų, yra palanki. Jiems apgyvendinti, aprūpinti baldais ir kitaip sušelpti daug padėjo Švedijos Raudonasis Kryžius. Pats karalius dideliam tremtinių skaičiui suteikė savo asmeniškas dovanas, aprengdamas nuo galvos iki kojų, t. y. padovanodamas skrybėlę, apsiaustą, kostiumą, baltinius, batus ir net kaklaraikštį.

Savo metu švedų visuomenėje didelį susijaudinimą sukėlė pabaltiečių išdavimas. Visuomet šalti ir ramūs švedai, kuriems įstatymas yra nepažeidžiamas dalykas, šį kartą vistiek taip sujudo, kad protestas sekė po protesto ir manifestacija po manifestacijos. Panašų tremtinių išdavimo aktą Švedijos vyriausybei šiandien vargu pavyktų pakartoti, nes visuomenės šia kryptimi palenkti būtų negalima. Tačiau mūsų mūsų žmonės, daug Švedijoje pergyvenę ir viso matę, girdėję daug netęsėtų pažadų, nebeturi pasitikėjimo ateičiai. Todėl kiekvienas susirūpinęs, kur galima būtų iš šio krašto išemigruoti. Tegu tam kitame krašte ir nebūtų geriau, bet kad tik būtų saugiau.

AR GALIMA PADĖTI?

Stockholme lankiausi Amerikos ir Kanados konsulatuose. Kalbėjomės emigracijos reikalais. Prašiau konsulų ieškoti galimumų žmonėms pagelbėti. Konsulai padarė labai malonų įspūdį. Susidariau išvadas, kad nusiteikimas lietuviams tremtiniams yra palankus, o taip pat yra noro padėti. Mūsų amerikiečių pareiga būtų tą palankumą išnaudoti ir, žinoma, neapvilti.

TREMTINIAI DOMISI AMERIKOS LIETUVIAIS

Aplankiau visas didesnes lietuvių kolonijas Švedijoje (nebuvau tik Orebru). Kur tik atvykdavau, susirinkdavo visi, nes jiems buvo įdomu išgirsti apie Ameriką ir savo brolius amerikiečius, apie jų pastangas tremtiniams pagelbėti ir kraštui vaduoti. Kalbėjau, kaip mes Amerikos lietuviai jaučiame jų skriaudą, kaip viską išgyvenome kartu su jais. Kai čia Švedijoje vyko lietuvių ir kitų pabaltiečių išdavimas, Chicagoje buvome susirinkę ALT kongresui. Lietuviai išgyveno tuo metu čia tragiškas valandas, bet nežiūrint mus skiriančio vandenyno, tomis valandomis mes jautėme daromą jiems skriaudą, lyg ji būtų mums patiems daroma ir lygiai skaudžiai išgyvenome. Pasakojau jiems apie emigracijos galimybes, apie ALT, SLA, BALF veiklą ir pastangas, stengiausi juos pakelti ir duoti pajusti, kad jie savo nelaimėje nėra vieni, kad už jų stovime mes, Amerikos ir viso pasaulio lietuviai. Patyriau iš Švedijos esančių lietuvių tremtinių, kokias dideles viltis jie į mus deda, kaip tikisi, jog mes būdami laisvi ir gyvendami demokratijos ir laisvių kraštė daugiausia galime sukelti pasaulio opiniją ir prisidėti prie Lietuvos atvadavimo. Todėl ALT programa ir darbai tampa jiems vienu iš įdomiausių ir svarbiausių objektų. Jei anksčiau lietuviai Švedijoje buvo susirūpinę daugiau šalpos reikalais, tai dabar visi dirbdami ir sau duonos kąsnį pelnydami, jie daugiau dėmesio pradeda kreipti į politinę veiklą.

PAMAČIAU PAŽĮSTAMUS VEIDUS

Ekskolstunoje ir kitur kalbėjausi su susirinkusiais lietuviais. Mačiausi su Variakojų ir Tamulaičių šeimomis. Susitikau Kregždę, Šurną ir kitus. Susitikau daug žmonių su praeitimi, o dar daugiau su gražiomis viltimis ateičiai, kad tik būtų laisvas mūsų kraštas. Vykdama į pietus aplankiau Švedijos kaimą, kur gyvena Dagių šeima. Ten tarp ežerų, spygliuotų gražių miškų, tarp rugių pėdų ir savų žmonių dar labiau jaučiau Lietuvą, kuri buvo čia pat už putojančios Baltijos. Taip norėjau dar šiam krašte kelioms dienoms pasilikti. Bet gerai žinojau, kad šioje kelionėje ne mano norai, ir todėl skubėjau į Vokietiją, į Frankfurtą ant Maino, kur yra JAV kariuomenės ir administracijos Vokietijos centras. Ten nustatysiu tolimesnio savo darbo gaires.

SU ŠVEDIJA ATSISVEIKINUS

Švedija patiko ir savo gamta, ir savo žmonėmis, ir savo kultūra. Žmonės ten gerai ir švariai gyvena. Namų patogumai ir visi įrengimai daugel vietų pralenkia net Ameriką. Susižavėjau socialiniu krašto patvarkymu. Visiems aprūpinta senatvė, o gydymas beveik veltui. Gydymasis geriausioje ligoninėje, turinčioje geriausią medicinos personalą, dienai kainuoja 60 centų. Švedai, dirbdami jaunystėje ir subrendimo metuose, žino, kad senatvėje gaus savo pensiją ir bus visiškai aprūpinti, jeigu tik savo socialinį susitvarkymą. Išvykdama iš Švedijos galėjau tam kraštui tik vieną linkėti — vertinti ką turi, ir mokėti saugoti.

PHILADELPHIA, PA.

TRAUN'S CAFE
N. E. Cor. 16th and Spring Garden
Phone —
Business LO7-8662, LO7-4967
Residence Cheltenham 2562

TONY'S CAFE
A. Gelžinis, Sav.
ALUS, DEGTINĖS, VYNAS
19th and Parish Streets
Telefonas PO 5-9134

Maloni lietuviška užeiga
VYNAS—LIKERIAI—ALUS
Joseph Kodes, Sav.
2553 North 2nd Street

ELK'S HEAD GRILL
Vynas — Alus — Likeriai
6165 Woodland Avenue

Leo and Vickie's Cafe
Leo ir Viktorija Kondrotai, sav.
1700 S. Water Street
Tel. Howard 7043

FRANKFORD AV. CAFE
John Baltaduonis, sav.
1700 Frankford Avenue

WILLIAM VALAITIS
Visokeriopas automobilių taisymas
1730-2 E. Moyamensing Avenue
Tel. Howard 0896

Lietuviškas Restoranas
Stasys Zvigaitis, sav.
Likeriai, Vynas ir Alus
5424-26 Woodland Avenue

JACK'S TAVERN
John Tunaitis, Jr., sav.
Woodland Ave. at 56th St.

Spokas Electric
ELECTRICAL CONTRACTING
RADIO REPAIRS
Refrigerators - Radios - Lamps
Amelia A. Spokas, Sav.
5021-23 Baltimore Avenue
Telefonas AL 4-5067

NAUJAI ATIDARYTAS
GRUSH HOTEL & BAR
Adam Grush, Sav.
LIKERIAI, VYNAS, ALUS
Cor. Broad ir Race Street
Prie Broad Street Stoties

Star Grill
ALUS, DEGTINĖS, VYNAS
John Uknas, Sav.
607 N. 11th Street

Lietuviška Užeiga
Antanas Mažis, sav.
2207 North 2nd Street

JONAS TUNAITIS
Maloni Lietuviška Užeiga
301 W. Susquehanna Avenue
Tel. Regent 6-3555

Lietuviška Užeiga
Juozas Valonis, sav.
5300 Tacony Street

A. KARVELIO UŽEIGA
Likeriai—Vynas—Alus
North East kampas
Frankford ir Girard Avenues

BILL & AL'S CAFE
A. Rinkus ir V. Vinickas
S. E. kampas Cumberland ir Sydenham Streets

ANTHONY MARTIN
Restauranas ir Baras
3759 North 7th Street

LIETUVŠKA UŽEIGA
P. Kazakevičius, Sav.
6 N. Shaft Street
INKERMAN, PA.
Tel. Pittston 9161

S. BULOTA
Batai ir Vyrams Aprėdalai
NEW PHILADELPHIA, PA.
P. O. SILVER CREEK, PA.

HOLLYWOOD CAFE
G. Isaacs-Axys, Sav
318 S. Main Street
WILKES BARRE, PA.
Telefonas 3-9471

DAILEDA'S MARKET
PIRMOS RŪŠIES MAISTAS
1069 WYOMING AVENUE EXETER BORO, PA.
Telephone Pittston 1216

SILVER LAKE PACKING CO.
J. C. Kveragas, sav.
Namuose paruošta kiauliena, veršiena ir jautiena
137 FRANKLIN AVE., SCRANTON, PA.
Tel.: 4-6185 - 6186

A M O C O
EMPIRE OIL CO.
Michael Stanaitis, vedėjas
AMERICAN OIL CO. produktų platintojai
E. NORTHAMPTON & DIAMOND STREETS
WILKES-BARRE, PA.
Tel. 3-3753

VIENYBĖ
412 Bedford Avenue,
Brooklyn, N. Y.

Popiežiaus kalba

Romos papa Pijus XII, šiomis dienomis pasakė reikšmingą kalbą. Kalbėdamas iš Vatikano balkono, popiežius kreipėsi į katalikiškąjį pasaulį, ragindamas jį kovoti su "krikščionybės priešais."

Šioje savo kalboje, kurios klausėsi 150,000 žmonių minia, popiežius neminėjo Maskvos bei bolševizmo. Bet buvo aišku, kad katalikiškojo pasaulio galva krikščionybei pavojų mato iš bolševizmo pusės.

Būdinga, kad toje savo kalboje popiežius smerkė turtinguosius. Jis smerkė dabartinę socialinę sistemą, kurioje nedidelė žmonių grupė turinti viską, tuo tarpu, kai milijonai žmonių gyvena skurde ir badą kenčia.

Yra sakoma, kad "Vatikano diplomatija — geriausia diplomatija pasaulyje."

Taigi, toks popiežiaus atviras kvietimas kovoti su krikščionybės priešais, kuriais Vatikanas, žinoma, laiko bolševikus, yra reikšmingas. Tai reiškia, kad pasaulis, kuris, anot popiežiaus "pasidalinęs į du lagerius," yra pribrendęs naujiems istoriniams posukiams.

Kada popiežius kalba apie reikalą kovoti su "krikščionybės priešais," tai jis gerai žino, kad tokia kova netrukus bus neišvengiama. Ji, ta kova, kaip matyti, bręsta tarp tų dviejų "lagerių" pasaulyje.

Iš kitos pusės, pačioje katalikiškoje Italijoje komunizmas taip pat yra aktualus dienos klausimas. Netrukus iš Italijos pasitrauks amerikiečių ir britų jėgos. Taigi, Italijai, nuvargintai kare, pačiai vienai teks tvarkyti savo vidaus reikalus. Kitais žodžiais tariant, katalikų kova su "krikščionybės priešais" teks pradėti namie, pačioje Italijoje.

Pati krikščionybė, kaip žinoma, įveikė senovės Romą, svarbiausia, todėl, kad jos patricijų saujelė turėjo viską, o milijonai plebėjų — nieko. Ir komunizmas plečiasi ten, kur daug skurdo. Šių dienų Italijoje jo netrūksta.

Popiežius žino, kad anksčiau ar vėliau tiems dviems "lageriams" teks "persiimti."

AUSTRIJA YRA RAKTAS

GALUTINAM BOLŠEVIZMO LAIMĖJIMUI EUROPOJE

Ne vienas geros valios žmogus šiandien yra įsitikinęs, kad šių metų likusieji mėnesiai nulems tolimesnę pasaulio eigą. Galutinai išryškės, ko artimiausioje ateityje turi žmonija laukti: karo ar taikos, ir kuriais pagrindais tvarkysis ateity pasaulis — demokratiniais, ar bolševikiniais — diktatoriniais.

U. S. A. diplomatai turės lai kyti egzaminus, kurie įrodys, kad jie sugeba išvesti pasaulį iš dabartinių anarchijos šuntakių į platų taikingo bendradarbiavimo, politinės taikos ir ūkinio atkūrimo kelią.

Bet mažai kas mano, kad visų ikį šiol neišrištų klausimų patsai svarbiausias ir painiausias yra sudarymas visų alijantų taikos sutarties su Austrija.

Demokratinių tautų diplomatai, matyti, vis dar mano, kad šis klausimas nesudarys di delių sunkumų. Reikia tik iš anksto patenkinti ankstyvesnius bolševikų pageidavimus, pašalinti priekaištus — ir viskas bus tvarkoje.

Suprantama, kad visa tai būtų padaryta savo metu ir lyg savo iniciatyva, bet ne bolševikams spaudžiant. To reikalauja atstovaujamų valstybių prestižas ir pačių diplomatų savigarba, kad niekas negalėtų prikišti, jog bolševikams vėl daromos nuolaidos.

Anksčiau tuo reikalu pasitarimai su rusais buvo užkliuvę už DP klausimo ir pagrindinės denacifikacijos.

Bolševikų atstovai buvo pareiškę ,kad sudarytį su Austrija taikos sutartį kliudo buvimas Austrijoje "fašistų" ir "karo nusikaltėlių," kokiais, jų nuomone, yra daugiausia visi DP. Jų buvimas Austrijoje sudaro pavojų geriems Austrijos santykiams su kaimyninėmis "demokratinėmis" valstybėmis, kaip Jugoslavija, ir, vadinasi, iš čia ir "pasaulinei taikai."

Antra kliūtis susitarti buvo ta, kad Austrija nenusivalė nuo nacių ir todėl, palikta sau, ji vėl pradės varyti nacinę politiką, ko negalės pakęsti nei S. SSR., nei kitos jai draugingos "tikrai demokratinės" valstybės, pirmoje eilėje toji pati Jugoslavija.

Denacifikacija Amerikos, Anglijos ir Prancūzų Zonose po to buvo pravesta tokiu smarkumu, jog Austrija neteko ir gydytojų ir inžinierių, ir advokatų, ir mokytojų, ir prityrusių valdininkų bei administratorių visose srityse.

Kadangi šių kategorijų žmonės hitlerinio rėžimo metu buvo priversti įsikinkyti į nacistinį vežimą ir prisidėti nacistiniam veikimui neprisidėti be gyvybės pavojaus sau ir savo šeimoms negalėjo), todėl jiems šiandien ilgiems metams uždrausta tarnauti, dirbti visuomeninį darbą, vadovauti įmonėse, net uždarbiauti savo profesijos darbu. Ir tai buvo daroma tuo metu ir neva savo iniciatyva, kai rusų okupuotose zonose kiekvienas nacis, net nusikaltęs žmoniškumui, lengvai išvengdavo panašių nemalonumų — reikėjo tik įsirašyti į komunistų partiją.

Dabar tenka girdėti, kad visi DP yra iš Austrijos iškeliami neva todėl, kad "badaujanti Austrija" nepajėgia ilgiau jų maitinti.

Gal ruošiamasi daryti nusileidimų dar ir kitais klausimas, apie kuriuos paprastas pilietis nieko nežino.

Nežiūrint visų šių pasiruošimų ir nusistatymo dar vienu kitu klausimu nusileisti, visgi demokratinių kraštų diplomatija nieko neatsieks, ir bendrai visų buvusiųjų sąjungininkų taikos sutarties sudaryti su aus trais nepavyks.

Reikia gerai pažinti Rytų bolševikus, įsigilinti į jų galvoseną, kad suprastum, ko iš jų ateityje galima tikėtis, ko laukti, ir su jais besiderėdami ko galime pasiekti.

Aš netapatinu Rytų bolševikų su rusų tauta, nes gerai žinau, kad paprasčiausias SSSR eilinis pilietis labiau neapkenčia savo komunistinės vyriausybės ir jos nustatytos santvarkos, negu labiausiai užkietėjęs komunizmo priešas demokratinėse valstybėse. Šiems pastariesiems komunizmas yra — teoretinė nelaimė, rusai gi —žiauri, slėgianti realybė.

Ten bolševizmas šiandien nėra jokia politinė partija, nėra jokia socialiniai ekonominė teorija, dėl kurios galima ginčytis, ir diskusuoti. Jis ten tapo jau religija, fanatiška religija. Todėl sveika logika, sveikas galvojimas bolševikui neprieinamas. Su juo negalima susikalbėti, jokiais argumentais nepaveiksi jo protą, nepriversi galvoti ir protauti, kaip mes, normalūs žmonės, galvojam ir protaujam.

Komunistas galvoja ir protauja tik mintimis ,pasemtomis iš komunistinio katechizmo. Jis tik sugeba atkartoti tai, kas jam yra kalama į galvą nuo kūdikystės dienų, per mokyklą, per spaudą, per propagandos lapelius ir panašiai.

Kiekvienas jų yra giliausiai įsitikinęs, kad tie visi komunistiniai dėsniai ir obalsiai yra neklaidingiausia tiesa, ir visa, kas tai tiesai prieštarauja, jų akyse yra melas "buržujų išgalvotas" tamsius žmones suklaidinti.

Visi bolševikai ,nei vieno neišskiriant, tiki, kad tik jie vienį žino "tikrąją tiesą, tik jie vieni supranta, kuriuo keliu turi žmonija žengti, kad pasiektų "laimingo gyvenimo."

Jei žmonijos dauguma dar to nesupranta — vargas tai daugumai! Ją reikia prievarta priversti priimti jų tiesą, o kurie priešinasi, tuos sunaikinti.

'Jei Vladimiras, Kijevo kunigaikštis, pavadintas šventuoju, būtų norėję, įvesti krikščionybę įtikinimo keliu, šimtai dar metų Rusija būtų buvusi stabmeldiška. Net jis savo sveiku protu suprato, kaip reikia veikti, ir įtikinimo vietoje paskelbė: eikite, šunuodegiai, krikštytis į upę. Kas neeis, liepsiu galvą tam nukirst,"—teisina jie savo nusistatymą:— ir per vieną dieną Rusija tapo krikščioniška valstybė. Jėgos prievarta masėms visuomet naudinges nė ir labiau ją paveikia, negu įtikinėjimas ir propaganda. Pastaroji reikalinga tol, kol nėra galimybės panaudoti prievartos ir teroro."

Siekti užsibrėžtų tikslų be atodairos, be pasigailėjimo, neatsižvelgiant į jokias aukas. Tebūna sunaikinta trys ketvirtadaliai žmonijos tai niekis. Už tai ketvirtoji išlikusi dalis turės "laimingą gyvenimą," kai bolševikinė tiesa bus laimėjusi, ir komunistinė santvarka įkurdinta visame pasauly.

Kokia padėtis šiuo momentu bebūtų, taikos ar karo, draugavimosi ar ginčų, bolševikas neturi nei vienam akimirksniui užmiršti, kad po šios padėties priedanga nesiliauja ėjęs aršusis karas su kapitalistiniu pasauliu. Taigi kiekviena priemonė, kuri veda į pergalę, yra gera ir atsisakyti pasinaudoti tik todėl, kad buržuaziniu požiūriu ji negarbinga — tiesiog būtų nusikaltimas.

Melas, apgaulė, nesilaikymas duoto žodžio ir susitarimų — ne tik kad yra leistini dalykai, bet privalomi, jei šiuo momentu yra naudingi pasiekti laimėjimą. Nusižengimas būtų jais nesinaudoti. Tokis atsakingas veikėjas tuo tik parodytų, kad dar nėra nusikratęs buržuazinių prietarų, vadinasi, netinkamas jokiam svarbiam darbui.

Tarptautinių sutarčių reikia laikytis tik tol, kol jos yra jiems naudingos ir tik tiek, kiek padeda laimėti siekiant užsibrėžtų tikslų, kad ir artimiausių. Kitais atvejais laikykytis duotojo žodžio ar pažado — nedovanotinas bolševikui nusikaltimas, kurį gali išpirkti tik mirtis.

Bolševizmas neturi ir negali liautis kovojęs, kol pasieks galutinįjį laimėjimą," sužlugdys "kapitalistinę santvarką" ir įgyvendins "savo tiesą."

Dviejų "tiesų" negali būti, o tik viena, toji, kurią jie, komunistai, skelbia. Negali būti ir "dviejų pasaulių" su skirtingomis santvarkomis. Priešingajiems pasaulėžiūra, priešinga jų dogmai santvarka, priešingas pasaulio turi būti sunaikinti ir būsią sunaikinti —bolševikai tuo giliausiai yra įsitikinę...

Tokio įsitikinimo, tokių etinių pažiūrų, tokio nusistatymo yra visi Rytų bolševikai, pradedant "neklaidinguoju" Stalinu, baigiant paprasčiausiu nerejkš mingu bolševikėliu.

Tikras bolševikas privalo būti tvirtas, ryžtingas nepalenkiamas ir žiaurus, jei to žiaurumo reikalauja iš jo partijos paves tas jam darbas. Jis neturi tiesos abejoti dėl partijos pasiimtos veikimo linijos ar užsibrėžtų tikslų. Klysti gali pavieni žmonės, bet ne komunistų partija — ji yra neklystanti.

Nėra ir negali būti tikslų, kurie bolševikų partijai būtų nepasiekiami. Kas tuo suabejoja, tas ne bolševikas, ir partijoje jam nėra vietos. Jis turi būti pašalintas, kaip destruktyvus elementas, savo nuotaika galįs užnuodyti kitus nepasitikėjimo dvasia.

Dideliems tikslams atsiekti, didelėms kliūtims nugalėti reikalingos didelės aukos žmonių gyvybių ir darbo, bet bolševikas į tai neturi atsižvelgti.

Nei caras Jonas IV Baisusis, nei Petras I Didysis nebūtų pasiekę savo tikslų — pertvarkyti naujais pagrindais visą savo tautos gyvenimą, iš pamatų pakeisti visą valstybės santvarką, jei būtų atsižvelgę į aukas žmonėmis.

Žuvo milijonai bet ,nenugalimos kliūtys buvo nugalėtos, ne pasiekiami tikslai buvo atsiekti ir milžiniškas rusiško pasaulio pertvarkymas dabar atliktas.

Sekančios kartos atleidos jiems jų žiaurumus ir pakėlė į savo tautos didvyrius.

Tokias mintis skleisti ir jas palaikyti masėse bolševikų partija pavedė rašytojams, dramaturgams ir kitiems meno darbuotojams, kuriuos Stalinas pavadino "sielų inžinieriais."

Sena rusų literatūros humanistinė pakraipa tapo pasmerkta ir pripažinta netinkama šių laikų žmogaus sielą formuoti.

Iš čia ir susirado visa eilė pašių kūrinių, kaip "Petras pirmasis," Domidovai" ir daugybė kitų, kurių pagrindinė mintis — pateisinti žiaurumus ir įtikinimai įrodyti skaitytojui, kad didelė ir svarbūs tikslai pasiekiami tik žiauriai aukojant pavienių žmonių, nors jų būtų ir milijonai, laimę ir gyvybę.

Tokia kūryba yra, iš vienos pusės, teisinami ir bolševistinio režimo žiaurumai, iš kitos pusės — kuriamas ir formuojamas "naujo, realaus žmogaus tipas."

Bolševikas neturi teisės atsisakyti kad ir sunkiausio, kad ir pavojingiausio darbo, kuris jam partijos pavedamas. Atsisakymas—yra sabotažas ir baustinas sunkiausia bausme.

Juo didesnį ir svarbesnį paveda darbą, juo nepalenkiamesnis, ryžtingesnis turi būti tas, kuriam tas darbas pavestas vykdyti.

Jis turi veikti be atodairos, su didžiausiu griežtumu, neatsižvelgdamas į aukas, į jokius "buržuazinės moralės dėsnius."

Kas kliudo, kas priešinasi, sėja abejojimą ar rodo nepatenkinimą, tasai turi būti fiziškai sunaikintas be mažiausio svyravimo, be pasigailėjimo.

Jeigu komunistinės santvarkos įgyvendinimui Vokietijoje pareikės sunaikinti devynis ar dešimts milijonų priešingai nusistačiusių to nereikia baimintis.

(Nukelta į 7 pusl.)

Minėtinos sukaktys

1860 m. rugsėjo 8 d. Kuronyse, Ukmergės apskr., gimė Aleksandras Dambrauskas—A. Jakštas, prelatas, kritikas, matematikas, ir žymus katalikų veikėjas. Mirė 1938 m. vasario 19 d. Kaune.

***

1944 m. rugsėjo 8 d. Vieno, je, Austrijoj, žuvo Petras Rimkūnas, jaunas rašytojas ir žurnalistas, parašęs keletą knygų. Žuvo per bombardavimą.

***

1930 m. rugsėjo 10 d. Munchene, Vokietijoje, mirė muzikas kun. Teodoras Brazys, daugelio bažnytinių kompozicijų autorius, muzikos teoretikas yra rašęs muzikos vadovėlių.

***

1841 m. rugsėjo 14 d. Gipėnuose, Dusetos v., gimė Antanas Vienažindis, kunigas, vienas iš žymiausių praeito amžiaus mūsų poetų lirikų, kurio eilėraščių rinkinys buvo išleistas jau po poeto mirties.

KAS MES ESAME?

Šis klausimas dažnai man kyla kai nuolat, o nuolat girdžiu iš po geležinės uždangos, kad pabaltiečiai pabėgėliai yra fašistai, liaudies priešai, kolaborantai, išdavikai ir kitoki. Tas klausimas man kildavo ir per įvairius UNRRA-os ir armijos daromus skryningus. Ir jų metu tekdavo nugirsti pana šių epitetų mūsų adresu.

Tas pats klausimas man kyla pagalvojus ir apie tuos mūsų brolius, seseris, tėvus, motinas ir mažutėlius kūdikius, kurie 1941 m. buvo išgabenti gyvuliniuose vagonuose į tolimas Sibiro taigas baisiai šalčių ir bado mirčiai, apie tuos, kurie pirmosios raudonųjų okupacijos metais buvo žiauriai nužudyti Lietuvos kalėjimuose ir kurie nuklojo savo kaulais Lietuvos žemę: Pravieniškėse, Rainiuose, Panevėžyje ir kitur, o taip pat ir apie tuos savo tautiečius, kurie ir dabar tebeėina tą patį Golgotos kelią.

Tą patį aš galvojau ir šių metų gegužės mėn. 25 d., dalyvaudamas Vokietijoj, Flosenbuergo buv. KZ lagerio iškilmėse, kur buvo šventinamas paminklas nacių nužudytoms aukoms, kur tarp kitų aštuonjolikos tautybių tūkstančiai kankinių, nukankyta ir 2,480 lietuvių. Ten stovėdamas prie stovyklos krematoriumo kamino ir žymėdamas savo tautiečių, išrūkusių pro kaminą, skaičių, drebančiomis rankomis galvojau: "Ar ir jie buvo kolaborantai?"...

Panašios mintys mane apnyksta ir tada, kai skaitau statistinius davinius apie tai, kad lietuviai yra kalėję šešiolikoj Vokietijos kacetų, trylikoj priverčiamųjų darbų stovyklų ir septyniasdešimt keturiuose sunkiųjų darbų ir policijos kalėjimuose. Taip iš viso 103 vietose. Jų skaičius — baisus: per visas kalinimo vietas nacių Vokietijoje yra perėję 29,500 lietuvių.

Ir kas vieną kartą išdrįs pakelti teisingą balsą ir pasakyti pasauliui, kad: "Ne!" — Lietuviai nėra jokie kolaborantai, jokie liaudies priešai ir jokie išdavikai? Jie tik todėl tokiais vadinami ir įvairiai pravardžiuojami, kad tebemyli savąją žemę, kad nori gyventi laisvi — niekieno neteriojami, nešaudomi ir nepersekiojami, kitaip sakant, kad jie nori gyventi tikrą demokratinį gyvenimą ir nepakenčia totalistinių okupantų rėžimų, nežiūrint ar tas rėžimas būtų raudonas, ar rudas, ar dar kitoks.

Teduoda teisingasis pasaulis atsakymą į šį klausimą: "Ar mes esame kokie nors nusikaltėliai ir pasaulio atmatos, ar tikrį laisvės ir taikos mylėtojai?"

Pranys Alšėnas
Bamberg, Vokietija.

ŽINIOS IŠ TARYBŲ LIETUVOS

Nėr kam dirbti

Iš šešių Mėsos ir Pieno Pramonės Ministerijoje žinioje esamų durpynų teveikia... vienas. Čia dirba 12 žmonių... Iki birželio mėn. 1 dienos iškasta 4.6 procento sezoninio plano. Vien šie keli duomenys kalba apie tai, kad ministerijoje negalvojama apie durpių gamybą.

(Tiesa, birž. 14 d.)

Šiauliuose vargas su planais

Apžvelgdamas Šiaulių miesto pramonės darbą drg. Fedorovičius konstatavo, kad 11 įmonių dėl menkos darbo drausmės — plano neįvykdė.

(Tiesa, birž. 17 d.)

Bolševikiniai vadovai vagia

Buvo atsitikimų, kad, nesant reikiamos kontrolės iš MTS ir vadovų pusės, pašarai buvo išgrobstomi (Miroslavo, Baisogalės, Raudondvario, Prienų, Kalvarijos ir kiti MTS).

Visa tai privedė prie to, kad darbo arkliai tiek buvo nusilpę, jog jų nebuvo galima panaudoti darbui. Štai, pavyzdžiu Cirkliškių MTS punktuose vien dėl MTS nerūpestingo vadovavimo beveik visi arkliai krito.

(Tiesa, birž. 18 d.)

Komunistai šoka, kai miškai dega

Siaučiant miško gaisrui Pagėgių apskrityje, kai buvo skubiai reikalinga gyventojų pagalba, komjaunimo organizatorius Osanovas suorganizavo vakarušką ir atsisakė padėti gesinti gaisrą, motyvuodamas tai tuo, kad buvo sekmadienis!

(Tiesa, birž. 27 d.)

SKAITYTOJO NUOMONĖ

GERIAU Į ALIASKĄ

Norėčiau ir aš žodį tarti dėl DP atvykimo į Ameriką, nes per 33 m. teko būti Amerikos valstybinėj ateivystės tarnyboj ir daugelį ką suprasti apie šios reikalus. Dėl tos priežasties jau daugiau kaip metai mėginau surasti galimumų atgabenti ur mu mūsų visus DP į Aliaską valstybės lėšomis. Tuojau buvau gavęs palankumą Washintono valdžios svarbesniuose skyriuose, tik reikėjo gaut kongreso leidimą. Tuli pareigūnai man tvirtino, kad ten nebūtų jiems kas veikti. Aš nurodžiau žemės ūkį, žuvininkystę ir laikraštinio popierio pramonę. Tik dabar kongresas nubalsavo duoti po $50,000.000 kiekvienai penkioms popierinėms įsteigti, kur galėtų apsigyventi 6,000 gyventojų. Pradėjo taip pat raginti į žemės ūkį ir siunčia daugiau kariuomenės. Aš dar nurodžiau, kad mūsų DP niekad nebus prielankūs komunizmui. Rugpiūčio pabaigoj New Yorko seime vienas legijonierius, išbuvęs 14 metų Aliaskoje, skundėsi, kad valdžia turėtų siųsti didesnę kariuomenę ir geriau įsitvirtinti Aliaskoje prieš moskolius.

Atrodo, Aliaskos apgyvendinimo klausimas nuolat eina vis pirmyn, tik reikia pastumėti kongresą, kad greičiau sutiktų tenai nugabenti mūsų DP ir valdžios lėšomis apgyvendinti juos Aliaskoje.

Amerikai yra geriau tai, ne kaip leisti keliems šimtams ateivių atvykti į kitas valstybės savo lėšoms, nes tose valstybėse ūkio produktus valdžia turi deginti ir už juos ūkininkams sumokėti. Maine valstybėje tūkstančiai tonų tuo būdu sunaikinta bulvių. Nejaugi kongr. esant tokiom sąlygom, norėtų įsileisti į Maine valstybę daugiau bulvių augintojų? Tokiai New dealerių demokratų ekonominei tvarkai po rinkimų atėjo galas, ir todėl bus sunku gauti privilegijų aprūpinti ateivius šiose valstybėse.

Daug išlaidų mūsų veikėjai padarė, be jokios žymios naudos važinėdami Europoje, o taip pat į Washingtoną. Daug pinigo numesta vakarienėms, informacijos biurui, ne naudingos knygos atspausdinimui ir didelėm BALF štabui. Ar tiktai nebus tas pats ir su BALF mėginimu išpildyti Maine valstybės legislatūros sapnus gauti sau naudingus ateivius. Maine valstybė neturi jokios teisės atsigabenti bent vieną ateivį be kongreso leidimo. Argi nebūtų geriau mėginti gauti kongreso leidimą apgyvendinti valdžios lėšomis mūsų visus DP urmu Aliaskoje? Išlaidos nebūtų didelės palyginant su važinėjimais Europoje, ar su vakarienių išlaidomis Washingtone. Bet ir čia reikėtų takto, reikalo supratimo ir kantrybės.

Vincas F. Jankauskas
Hoboken, N. J.

Grįžta baigę rugiapiūtę.

VIKINGAI LIETUVIŲ ISTORIJOJ

Rašo VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Vikingais vadinta skandinavai — norvegai, švedai, danai, kurie, aštuntų šimtmečiu pradedant, puldinėjo Europos jūrų pakrantėse ieškodami turto ir valdžios. Jie turėjo įtakos anglų, prancūzų ir rusų istorijai. Sakoma, jie pirmiau Kolumbo radę Ameriką. A. Šapokos "Lietuvos Istorijoj" rašoma: "Aiščiams (lietuvių protėviams) teko susidurti su ateiviais iš už jūrų — su vikingais, arba normanais. Jie buvo užplūdę visą Europą. Būdami nepaprastai karingi, jie veržėsi į pasaulį, ieškodami turtų ir valdžios. Tuo būdu jie pasiekė ir aiščių gyvenamus kraštus ir čia pajūriuose pristeigė savo kolonijų."

Mes gana daug žinome apie mūsų protėvių santykius su kryžiokais, lenkais, rusais, bet labai nedaug apie santykius su vikingais. Senovės švedų, norvegų ir danų raštuose tyrinėtojas be abejo rastų įdomių žinių apie Pabaltijo kraštus ir jų gyventojus. Tokio tyrinėtojo, kol kas, mes neturime.

Pernai Anglijoje Cambridge universitetas išleido profesoriaus N. K. Chadwick (moteris) knygą "The Beginnings of Russian History: An Enquiry into Sources," kur pasižiūrima į kai kuriuos senovės skandinavų raštus. Vietomis įdomu ir lietuviui..

Prof. Chadwick nuodugniai nagrinėja pirmąjį rusų istorijos raštą "Povest Sovremenych Let," paprastai vadinama Nestoro kronika. Iš tikrųjų ją ne Nestoras parašė, bet Kijevo Šv. Mykolo vienuolyno perdėtinis Silvestras. Spėjama, ji pradėta rašyti 1113 metais. Įkvėpėjas buvęs Kijevo vaivados Putiatos brolis, gana gerai išsimokslinęs, Jan. Jų tėvas Višata taip pat buvęs Kijeve, o šio tėvas, Ostromir, vaivadavęs Naugarde.

Vaivados, pasiroco, toje gadynėje buvę tikrieji slavų vadai. Vadinamieji "kunigaikščiai," iš tikro buvo vikingai, nusamdyti ginti slavėnų miestus ir sodybas nuo tyrlaukio klajoklių: kozarų, pečengių, polovcų ir kitų totoriškų ar turkiškų tautelių. Pavyzdžiui, vaivada Dobrynia ir Blud padėjo Vladimirui Pirmajam tapti, pirma Naugardo, o paskui Kijevo kunigaikščiu.

Dobrynia buvo vadinamų "devlenų" slavų kilmės. Daukantas juos vadina "juodgirėnais." Jie buvo artimi kaimynai kitų "juodžių" —jotvingių kurie buvo aiščiai. Juodgirėnų centras buvo mieste Iskorosten o jotvingių Lietuviškoje Brastje. Be abejo, tarp jotvingių ir juodgirėnų buvo artimų santykių, kaip tarp latvių ir slaviškų krivičių (krivų) kiek toliau į šiaurę (apie Smolenską). Juodgirėno valdovo Mal duktė Maluša buvo Vladimiro Pirmojo motina, o vaivados Dobrynės sesuo.

Spėjami juodgirėnų santykiai su jotvingiais pasidaro lietuviui įdomūs, kai svarstoma stabų nuvertimas Kijeve, kunigaikščiui Vladimirui Pirmajam priėmus graikų pravoslaviją.

Brolį Jaropolką nužudęs, Vladimiras paima Kijevą valdyti 978-980 metais. Povest kronika pasakoja: "Vladimiras pradeda vienas valdyti Kijevą, ir pastatė stabus (kurmį) ant kalnelio kieme namo su bokštu (terem): Perūnui iš medžio, su sidabro galva ir aukso ūsais, o paskui Khors, Dažbog, Stribog, Simargl ir Mokoš. Jiems aukota ir jie vadinti dievai. Piktajai dvasiai net sūnus ir dukteris atvilkdavo paaukoti. Aukomis žemė buvo nutręšta, o rusų žemė ir šis kalnelis buvo krauju užteršta."

Kai Vladimiras apsikrikštijo (988 metais), jis liepė šiuos stabus nuversti: "kai kuriuos sukapoti, kitus sudeginti." Perūną liepė pririšti prie arklio uodegos ir nuvilkti pakalnėn į upę." Jis paskyrė dvylika vyrų (Povest pasakoja) jį lazdomis plakti, ne kaip jauslų medį, bet įžeisti piktąją dvasią, kuri šiuo pavidalu žmoniją prigaudinėjo. Atvilkę į upę, įmetė į Dnieprą."

Prof. Chadwick, visapusiai šį įvykį apsvarsčiusi, randa dalykų, įdomių lietuviui, kurie privalėtų atkreipti mūsų praeities tyrinėtojų dėmesį.

Pavyzdžiui, net rusų kalbos nemokančiam lietuviui dingteli galvon kad Perūnas ne kas kitas tik mūsų protėvių Perkūnas. Kokiu būdu Perkūnas atsidūrė Kijeve Perūno vardu (reiškia, pamesdamas kažkur raidę "k") įdomi, bet kalbininkų dar neišaiškinta paslaptis. Gali būti, mūsų kalbininkai, kaip esanti Amerikoje, kaip profesorius Senn, prof. Salys, net ir prof. Krėvė Mickevičius galėtų mesti čia daugiau šviesos?

Apie slavus penktame šimtmetyje rašydamas, istorikas Prokopius sakė: "Jie garbina vieną dievą, žaibo kūrėją." Tiesėjo "jis visų viešpats, ir jam aukojo jaučius ir kitas aukas."

Mūsų protėvių tikyba nėra galutinai ištirta ir nustatyta. Apokos "Lietuvos Istorijoje" dėl nieko nėra apie Perkūną. Dun. T. Chase, savo anglų kalba išleistoje "The Story of Lithuania," mūsų protėvių tikybą veik tylomis praleidžia. Gali būti, ne ką daugiau pasako ir kun. Gečys, savo "Katalikiškoj Lietuvoj."

Ąžuolas buvęs Perkūno medis.. Įdomu, kad lietuviškas "perk" kalbininkiškai atatinka lotynų ąžuolo vardui "quercus." Tokiu būdu, Vokietijoje esanti Hercynian giria, privalėtų būti Perkūno giria.

Savo kelių Perkūnas ir Perūnas atitinka senovės skandinavų dievui Thor, kuris, taip pat, buvo griaustinio ir žaibo dievas. Jei Perkūnas, Perūnas ir Thor giminingi, tai bene ir kiti Vladimiro Kijeve nuversti stabai išverstini, arba panašūs, senovės lietuvių ir vikingų dievams?

Skandinavai, pasirodo, garbino dievų trijulę: Thor, Freyr ir Othinn (Odin). Įdomu, kad ir senovės prūsai, kaip pasakoja kryžiuočių kronikas, Tolkiemio vienuolis Gronau (16 šimtmetyje), garbinę tris dievus: Perkūną, Patulą ir Patrimpą.

Patula buvęs požemio dievas. Jo vardas, kaip prof. Būga sako, išvestinas iš "po" ir "tula" (prūsų kalboje šis žodis reiškęs "žemę"). Sakoma, jis buvęs vyriausias dievas, nes jam priklausė mirtis: jis galėdavęs žmogų užmušti. Kitas jo vardas buvo Pikulis, labai artimas slavų "peklai" (pragarui). Grunau pasakoja senprūsiai Patulai aukodavę arklių, karvių ir žmonių galvas.

Skandinavų Othinn neblogai atitinka prūsų Patulai, nes abu vyriausi dievai, turį ryšių su požemiu, su mirčia ir kraujo praliejimu bei žmonių užmušimu.

Jei Perkūnas atitinka dievui Thor, o Patula dievui Othinn gal Patrimpas panašus trečiam skandinavų dievui Freyr? Labai galį būti. Grunau aprašo baltą prūsų skarą, išsiuvinėtą Patrimpos, Patulo ir Perkūno galvomis. Patula vaizduojamas senu, nublankusiu vyru, su balta mirties drobule ant galvos. Jis kitų dviejų dievų apačioje, lyg norint atžymėti kad jo sritis po žeme, apačioje Perkūno ir Patrimpos.

Patrimpą vaizduojamas jaunas, linksmas vyras, apsivainikavęs javų kuokšte. Jis šaiposi iš Perkūno, kurio veidas, sakoma, rūstus. Prieš Patrimpą prūsai esą, laikydavę javų varpomis apkepuriuotame uždarame inde žaltį. Prof. Būga šio dievo vardą išveda iš "Po" ir "tremti-trypti" (javus kuliant).

Skandinavų Freyr buvo jaunas, smagumus mėgstąs vyras, derlingumo ir našumo dievas. Jo ženklai buvo žalčiai. Kitas jo, mažiau žinomas vardas buvo Volsi. Jam buvo skirta šventi žirgai ties Trondhjem. Šis Volsi įdomus, nes, pasirašydami sutartis su senovės graikais, rusai vikingai (variagai) prisiekdavę Perūnu, savo kardais ir "Volos, skotį bog". Žinant, juos garbinus Thor, Othinn ir Freyr, Volos, aišku, atitinka kuriam nors šių dievų. Perūnas, kaip matėme, tas pats, kas Thor. Kardai (ir kiti ginklai) paprastai būdavo Othinn ženklai atstovai. Priesaiką duodami, be ginklų variagai padėdavo ir aukso daiktus. Jei kardai atstovaudavo Othinn, auksas, be abejo atstovavo sutartyse minimą Volos "skotį bog." Žodis "skot" rusų žodynuose reiškia "galvijus," bet senovės skandinavų kalbose jis reiškė duoklę (senų norvegų "skattrr'). Iš čia kilo žodis "skatikas," reiškęs pinigą (gotų "skatts," anglo-saksų "sceatt"). Įdomu, kad ir kitas mūsų žodis "pinigs" turi dvejopą galvijų ir pinigo prasmę. Senovėje anglo-saksų "fech" reiškė galvijus ir pinigą. Vokiečiai turi "vieh"— galvijai ir "pfenig" — pinigas. Iš čia mūsų "pinigas."

(Bus daugiau)

LIETUVIAI TREMTYJE

Lietuviai tremtyje yra patyrę labai daug gera ir kilnios širdies iš buv. UNRRA tarnautojų, nors jų tarpe ir netrūko tokių, kurie stengėsi kuo įmanydami pakenkti tremtiniams ir savo duoklę atiduoti tiktai komunizmui. Bet, beveik mūsų kiekviena lietuviškoji DP stovykla turėdavo ir tebeturi bičiulių kurie tremtiniams tenorį ir telinki vien gera. Viena iš tokių yra amerikietė Sue Still, vos prieš savaitę kitą palikusi Liubecko lietuvių stovyklą ir atvažiavusi į Ameriką. Šioji amerikietė lietuvių taip buvo pamėgta, kad josios išvažiuojant visi, kaip motinos gailėjosi, o moterys net apsiverkusios. Ji lietuviams jautė simpatijų ir iš širdies jiems padėdavo. Sue Still, atvykusi į Ameriką, atsivežė gražių prisiminimų apie mūsų tautiečius. Ji sako, jog lietuviai tremtiniai, būdami visokiausiame nepritekliuje, daro tiesiog stebuklus, kai ypač pažvelgi į jų pasiryžimą ir laimėjimus kultū-

***

Man rūpi paminėti dar vieną didelę tremtinių bičiulę, beje, dabar lietuvaitę, gyvenančią Brooklyne. Ji prieš keliolika metų paliko Lietuvą, taigi dar puikiai atsimena tąją Lietuvą kurią ji iš širdies taip mėgo ir dabar dar karščiau tebemyli. Ji puikiausiai atjaučia tautiečius, kurie neteko savo tėvynės patekę į tremtį. Norėdama nors kiek juos paremti, jinai per du paskutinius metus į Europą jau yra nusiuntusi 150 siuntinių. Tai padarė ne kokia nors žmonių grupė, bet viena moteris! Beje, ši moteris nesutiko, kad josios pavardė būtų spaudoje skelbiama. Ji norį likti nežinomuoju kareiviu... Jei tokių širdžių plasdentų mūsų žemėje daugiau, argi mes nebūmem laimingesni.

***

Atrodo yra vilties, jog mūsų tremtinių dalis gali patekti dar bams į Švediją. Vokiečių spauda rašo, jog Švedija sutinkanti priimti 100,000 darbininkų iš Vokietijos. Manoma, jog į tąjį skaičių nemažai pateksią ir D-P.

***

Retkarčiais tremtinių muzikai išleidžia savo kūrinių. Labai suprantama, jog toksai dar bas pareikalauja stambių lešų ir neturį sau tokios rinkos, kaip, pav., knygos Mes esame gavę iš Tubingeno Patrijos leidyklos Broniaus Budriūno 3 giesmes vienam balsui su vargonų pritarimu. Dvi giesmės skirtos Marijai, vienai panaudojant Fausto Kiršos žodžius. Trečioji giesmė vadinama Malda. Ji kurta pagal St. Santvaros žodžius.

***

Vienas tremtinių laikraštis, būtent, Laisvoji Lietuva, atsiklausia savo skaitytojų, kokios jie esą nuomonės apie Lietuvos ir jų pačių ateitį. Kiek man teko skaityti tų atsakymų, jie vienu balsu teigia, jog Lietuva dar kartą pakils, nors esą teksią pereiti klaikų kelią. O apie savo paties ateitį vienas, matyt, šviesuolis rašo: "Aš mažiausiai galvoju apie savo ateitį. Esu įsitikinęs, kad grįšime į laisvą Lietuvą, todėl ir nesirūpinu gauti jokių afidavitų išvykti į užjūrį. Galimo karo pasėkoje Europoje mums gręsenčiu pavojumi nesibaiminu, nes nesu toks vertingas, kad pajustų nuostolį dėl mano išsiskyrimo iš gyvųjų tarpo. Turiu didelį troškimą grįžti į Lietuvą ir ten dirbti, nors pasirinkdamas tremtinio dalią, ten, Lietuvoje, nepalikau jokio turto, išskyrus gausią ir taip man mielą lietuvišką knygų biblioteką. Jeigu ją surasčiau, tai būtų man gražus atpildas už tremtinio kančias, rūpesčius ir nepriteklius."

J. Valtys

Bolševikmetis

Rašo Ats. pulk. ALEKSANDRAS USPENSKIS

(Tęsinys)

— Tai paprastas čekistų gąsdinimas. Dabar jūs žinote kaltinimo punktus, apgalvokite atsakymus, gerai išsimiegokite, nes naktį vėl iššauks tardyti. Reikia taupyti jėgas, nes atrodo labai blogai.

Širdžiai nuramintį priguliau ant grindų, pasitiesęs apsiaustą. Bet užmigti negalėjau, nes galvojau apie smulkesnį tardymą su kaltės įrodomąja medžiaga. Matyti, kas nors paskundė, kad aš mūsų "Kultūros ir gyvenimo" draugijoje balsiai skaitydavau brošiūras prieš komunizmą, Solonevičiaus laikraštį bei knygas ir t.t.

Niėko negalėdamas sugalvoti pradėjau melstis. Nusiraminęs užsnudau, nors kameroje garsiai kalbėjo ir triukšmavo kiti suimtieji. Dešimtą valandą kamera miegojo, bet aš staiga pabudau. Girdėjau artėja žingsniai, atsidarė durys ir mane vėl iššaukė pas tardytoją.

Visi koridoriai buvo stipriai apšviesti ir kilimais iškloti. Sargyba padvigubinta. Nuvedę į trečią aukštą, kur paprastame kabinete sėdėjo neaukštas, mongoliško veido brunetas. Akys rytietiškai įstrižos. Ypatingų bylų tardytojas.

Tardymas prasidėjo anketos užpildymu su tais pat suktais klausimais. Tokia anketa iš viso turėjau užpildyti keturis kartus, nes norėjo sugauti bemeluojant. Rusiškai kalbėjo stipriu akcentu. Mano pažįstami, pakliūvę pas jį į tardymą, praminė jį Kalmuku.

Tardyti jis pradėdavo ramiai, mandagiai, bet pradėjus prieštarauti, jis imdavo jaudintis, blogiau kalbėti rusiškai, balsas tapdavo cypiąs, akys piktai blizgėdavo, ir pašokęs, sugniaužtais kumščiais, pasireikšdavo visa savo aziatiška didybė!

Kodėl Popovas ne pats mane tardė, o perdavė Kalmukui, neaišku, bet Popovo pažadas smulkiau panagrinėti mano nuodėmes, išsipildė. Kalmukas man tuojau pareiškė penkis kaltinimus: 1) tarnyba "baltojoje" Lietuvos kariuomenėje, 2) kalbos prieš bolševikus, vadovaujant baltgudžių pulkui, 3) vadovavimas kontrrevoliucinei organizacijai, spionažas ir susirašinėjimas su SSSR priešais, 4) visų kontrrevoliucinių organizacijų Lietuvoje vadovavimas ir 5) Sovietų Sąjungos šmeižimas spaudoje. Perskaitęs kaltinimo punktus, Kalmukas paaiškino:

— Jeigu prisipažinsite kaltas ir nurodysite savo darbo bendrininkus, tai žymiai palengvinsite savo bausmę. Neužmirškite, kad jums gresia pati aukščiausia bausmė.

— Bet atleiskite, — pasakiau, — jūs kalbate apie bausmę, kai jokios kaltės nėra.

— Kaip tai nėra! — sušuko perpykęs Kalmukas, pašokdamas iš vietos ir rodydamas bylą. — Štai, čia ištisa byla su tiesioginiais kaltės įrodymais, surinkti gyvų liudininkų parodymai apie jūsų kenksmingą veiklą. Pradėsime iš eilės!

Jis pradėjo rašyti tardymo protokolą, klausimus ir atsakymus. Aš pamačiau, kad jis nesupranta tokių žodžių, kaip "objektyvu," "mano ideologija," "asmeninis susirašinėjimas" ir t. t., todėl nežmoniškai iškraipo mano parodymus, visiškai pakeisdamas jų prasmę. Aš kiek galima mandagiau pasiaiškinau, kad rusiškai šitaip nekalbama ir nerašoma, bet jis nė kiek neužsigavęs atsakė:

— Žinote ką, jūs — rašytojas, tad rašykite savo atsakymus patys, o aš juos paskui perrašysiu.

Aš tuo labiausiai apsidžiaugiau. Jam diktuojant parašiau klausimą ir paskui savo atsakymą. Aš galėjau rašyti atsakymus gerai apgalvodamas, neskubėdamas.

Bet mano džiaugsmas buvo per ankstyvas, nes po keturių valandų darbo manęs neatleido, pradėjo čia pat mano parodymus perrašinėti. Man teko kiekvieną sakinį daug kartų kartoti, tad perrašinėjimas užtruko vėl kelias valandas.

Aš buvau višiškai nuvargęs, galva linko ant krūtinės nuo nemiego, blogai jaučiausi nuo dūmų, nes aš nerūkąs, o Kalmukas rūkė be pertraukos.

Kitą naktį, matyt, pasitaręs su savo viršininkais, Kalmukas pradėjo ginčyti mano duotus parodymus nors jie buvo jo ir mano parašyti. Vėl buvo kalbama apie aukščiausią bausmę, jeigu neprisipažinsiu. Jis ištrau kė naują tardymo blanką, davė tuos pačius klausimus ir norėjo sugauti meluojant.

Po vieno labai ilgo tardymo — nuo 10 val. vakaro iki 6 val. ryto — Kalmukas įsiutęs ėmė šaukti:

— Už jūsų atkaklų užsispyrimą ir nenorą prisipažinti aš jus pasodinsiu karcerin! Ar žinote, kas yra karceris?

— Jūs, kaip sovietų valdžios atstovas, negalite diskredituoti savo vyriausybę, sodindami be teismo į karcerį.

— Taip, aš turiu teisę, ir jūs pamatysite.

Mane išvedė. Ėjau vos kojas pavilkdamas. Kamerą radau tuščią, nes visi buvo ruošoj. Aš sudribau ant grindų. Atsigavęs pamačiau kun. N. dedant man kompresus prie širdies. Aš papasakojau apie grasinimą karceriu. Kunigas nieko nesakė, nes nežinojo, kaip raminti. Tuo momentu atsidarė durys, ir prižiūrėtojas perdavė siuntinį. Žmona atsiuntė baltinių. Baisiai apsidžiaugiau. Žinojau, kad žmona tebėra neareštuota, o tai buvo svarbiausia! Visas dienas sielojausi dėl žmonos likimo. Bijojau, kad jos čekistai nesuimtų už neatsargų sakinį kratos metu. Jaučiausi dvasiniai sustiprėjęs ir atsidaviau likimo valiai. Užmigau. Pabudau tik per pietus.

Vos spėjau suvalgyti du sriubos šaukštus ,kaip vėl ištempė mane pas tardytoją. Tuo būdu po aštuonių tardymo valandų vėl turėjau klausytis grasinimų, plūdimų, čekistiška sąmoju nuo 12 val. iki 18 valandos. Daugiausia plūdo Lietuvą.

Tardydamas ėmė mane šaukti įvairiu dienos ir nakties metu, nesiskaitydamį su mano 69 m. amžiaus ir su mano širdies liga (Myocarditis). Po ilgų kamantinėjimų liguista širdis įmdavo streikuoti, nors streikai SSSR griežtai draudžiami. Dėl tardymų nevisada suspėdavau pavalgyti. Mano nusiskundimai Kalmukui nedarė jokio įspūdžio, net atrodė, kad jis patenkintas, galėdamas tuo būdu prispausti užkietėjusį nusikaltėlį.

Vieno tardymo metu į kambarį įsibrovė būrelis puošniai apsirengusių merginų. Jos, pertraukdamos vieną kitą, ėmė kviesti Kalmuką į vakaruškas.

Kada mes sėdėjome kalėjime, tai merginos su čekistais ir raudonarmiečiais baliavojo. Čekistų kabinetai joms buvo linksmų pokalbių vietos.

(Bus daugiau)

Poezija

LOPŠINĖ

(Pagal W. A. Mozarto meliodiją)

Mik, mano mielas, brangus —
Temsta jau aukštas dangus.
Ūkanoj miega laukai,
Mėnuo ir žvaigždžių pulkai.

Mik, nuo tėvynės toli
Tu tik miegoti gali.
Sapnas ateis nuostabus —
Mik mano mielas, brangus.

Toli už upių plačių
Girių ošimą girdžiu.
Ūžia gaidą jų gili —
Verkia ten tavo šalis.

Sapno auksine gija
Tu gal nueisi į ją.
Mik, temsta aukštas dangus,
Tu mano mielas, brangus.

J. PALIONIS.

Ten kur Nemunas banguoja tarp kalnų lankų.

Moterų Pasaulis

V. LOZORAITIENĖS RAŠTAS

TARPTAUTINĖS MOTERŲ TARYBOS KONFERENCIJAI PHILADELPHIJOJE

Tarptautinė Moterų Taryba, po 9 metų pertraukos ir vėl š. m. rugsėjo 5 d. Philadelphijoj, susirinko savo pirmam po karo Kongresui, kuriame žadėta pajudinti tema: "laisvė, jos galia ir jos atsakomybė," kuri mums okupuotų kraštų moterims itin rūpi. Į kongresą tapo pakviestos 28 valstybės, jų tarpe lenkės, čekės, vengrės ir suomės. Nepakviestos moterys iš: Austrijos, Bulgarijos, Jugoslavijos, Estijos, Rumunijos, Latvijos ir Lietuvos, nes jeigu ir būtų pakviestos, tai iš šitų kraštų atvažiuotų tik bolševikų agentės.

Tarptautinė Moterų Taryba buvo apolitinė ir be religijų skirtumo organizacija. Šiemet, kada pasaulis pasidalino į dvi dalis: komunistinę ir priešingą, teko sužinoti, kad dar Kongresui neprasidėjus, ačiū toms dviems pasaulėžiūroms, jau įvyko trynimasi ir tai dėl atstovių siuntimo. Kai kurios komunistės spėjo panaudoti savo metodus: šmeižimą ir netiesos skelbimą tam, kad sustabdytų kai kurių delegačių dalyvavimą Kongrese.

Lietuva, kad ir nebuvo pakviesta, bet jos buvusi ilametė pirmininkė Vincenta Lozoraitienė, kuri dalyvavo dviejuose prieškariniuose Kongresuose Jugoslavijoj ir Edinburge —Skotijoj, nusiuntė Tarp. Moterų Tarybos Kongresui raštą, kuriame išdėstė Lietuvos dabartinę padėtį ir prašė, sulig galimybės, protestuoti prieš neteisėtą bolševikų žygį, okupuojant kraštą, prieš kankinimą ir išvežimą žmonių į Sibirą, o be to, kad T. M. T. kreiptųsi į Jungt. Tautų Organizaciją prašydama, kad būtų sustabdytas deportavimas, kad tuo tarpu būtų nusiųsta deportuotiems į Sibirą kokia nors materialinė pagalba ir kad jie būtų grąžinti namo. To rašto nuorašą buvusi pirmininkė nusiuntė visoms, dalyvaujančioms kongrese pirmininkėms. Be to, visoms delegacijoms buvo nusiųstas atsišaukimas lietuvių moterų į laisvo pasaulio moteris, surašytas lietuvaičių, gyvenančių Vokietijoj tremtyje. Atskiri laiškai buvo pasiųsti Tarpt. Mot. Tarybos pirmininkei baronienei Pol Boel, sekretorei panelei Van Eeghen ir kasininkei panelei Glaesel, kiekvienai apšviečiant mūsų krašto tragišką padėtį ir prašant paremti įteikta Tarp. Mot. Tar. Kongresui raštą.

Raštas ,kurį buvusi Lietuvos Moterų Tarybos pirmininkė Vincenta Lozoraitienė nusiuntė į Tarpt. Moterų Tarybos Kongresą, įvykusį š. m. rugsėjo 5—12 dienomis Philadelphijoj Hotel Warwick salėse, yra šis:

Tuo momentu, kai laisvos pasaulio dalies moterų atstovės renkasi į savo pirmą po karo Konferenciją, aš, kaip buvusi L. M. T. pirmininkė ir garbės narė, turiu malonumą pareikšti širdingus linkėjimus pasisekimo Konferencijai ir Tarp. M. Tarybos veiklai.

Visados, o ypač nuo to laiko, kai Lietuvos atstovės buvo priimtos į T. M. Tarybą, Lietuvos moterys su aktinga simpatija sekė Tarybos darbus, ypatingai palaikydamos kiekvieną jos inicjatyvą, turinčią tikslu patikrinti taiką ir teisingumo principų vykdymą tarptautiniame gyvenime.

Deja ,Hitlerio Vokietijos ir Sov. Sąjungos agresyvi politika pasirodė stipresnė kaip civilizuoto pasaulio pastangos išvengti karui, kuris įvyko pasekmėje tarp Molotovo ir Ribbentropo 1939 m. rudenį sutarties. Nežiūrint Lietuvos paskelbto neutralumo, kurio karščiausios šalininkės buvo Lietuvos moterys, viena pirmųjų nacistų ir sovietų karo sąmokslo aukų tapo Lietuva , į kurią Sov. Sąjunga įsibrovė ir ją okupavo, tuo būdu sumindžiodama visas tarptautines taisykles bei savo laisvu noru pasirašytas sutartis.

Šiandien, kai T. M. Taryba renkasi į Konferenciją laisvės obalsiu, Lietuva, o kartu su ja Estija ir Latvija, tebėra sovietų okupacijoj. Lietuvos moterys, kaip ir visa lietuvių tauta, neturi nei laisvės, nei elementariausių teisių ir gyvena niekuo neaprėžto teroro sąlygose. Vienas nežmoniškiausių to teroro pasireiškimų yra deportavimas į priverčiamus darbus Sibire prie Lediniuotojo okeano, deportavimas, kurio objektu yra taip pat ir moterys bei vaikai.

Jau 1941 metais pirmosios sovietų okupacijos metu buvo deportuota iš Lietuvos arti 50,000 nekaltų žmonių. O dabar, nuo 1940 m. kai prasidėjo antroji sovietų okupacija, deportuota daugiau kaip 100,000 asmenų, jų tarpe yra poros savaičių kūdikių ir senelių, peržengusių 90 metų amžiaus slenkstį.

Labai dažnai girdime kalbant apie "geležinę uždangą," bet niekas nesirūpina tą uždangą pakelti, kad pamatytų, ką už jos su gyvais žmonėmis daroma.

Einant Maskvos vyriausybės įsakymu, deportuoti tėvai ir vyrai yra atskiriami nuo savo šeimų. Visi jie būdami sunkiame, neįprastame sau klimatę, žiauriose priverstino darbo sąlygose, be atatinkamų drabužių ir medicinos pagalbos, yra paskirti mirti, mirti be tikybos paguodos, be vieno žodžio užuojautos bei susidomėjimo iš laisvo pasaulio pusės, kuris ligi šiam laikui, deja, toleruoja, kad nuo nežmoniško, moderniniame pasaulyje negirdėto bolševikų režimo smūgių, be perstogės, reguliariai krenta vis naujos skaitlingos, nekaltos aukos.

Viskas, kas yra brangu Lietuvos moteriai — jos tikyba, tautiniai ir šeimyniniai jausmai, jos prisirišimas prie savo krašto nepriklausomybės, yra be atodairos persekiojama visagalio sovietų okupacijos valdžios aparato.

Aš atsimenu, kada Tarptautinėj Moterų Konferencijoj 1939 m. Edinburge, kurioje buvo pagerbta mūsų ilgametė pirmininkė Lady Aberdeen nenuilstama kovotoja už taiką, svarbiausia tos Konferencijos mintis ir rūpestis buvo apsvarstyti kuriais būdais moterys galėtų prisidėti prie bendros taikos išlaikymo, kuri jau buvo pažeista, nes Austrija tapo Hitlerio okupuota. Tada T. M. T. pirmininkė, ponia Baronienė Pol Boel, skaitė gautą iš Austrijos Moterų Tarybos pirmininkės laišką ir jos akyse buvo ašaros, kurių aš ilgai negalėjau užmiršti. Dabar visa centrinė ir rytinė Europa, Sovietų okupuota ar kontroliuojama, yra paskendusi ašarose. Moterims, besipriešinančioms okupuotame krašte prieš įsibrovėlį, žūstančioms Sibire toli nuo savo vaikų, ar toms, kurios bėgdamos nuo žiauraus priešo rado prieglaudą pas sąjunginininkus vakarų Vokietijoj, greit nebeužteks nei ašarų apverkti tiems, kurie žuvo ir dar žus už Lietuvos nepriklausomybės bylą.

Šita teisinga byla dėl laisvės, turi laimėti ir Sov. Sąjungos padaryta Lietuvai skriauda turi būti atitaisyta. Tačiau, ligi tai įvyks, lietuvių tautai grėsia pavojus būti išnaikintai. Todėl aš kreipiuosi į T. M. Tarybą, prašydama ištirti, kurių priemonių ji galėtų griebtis Lietuvos moterims, vaikams ir bendrai lietuvių, o taip pat ir estų bei latvių tautoms padėti.

Būtų labai svarbu, jei T. M. T. galėtų panaudoti savo įtaką,

1. kad padėtis, kuri susidarė dėl sovietų invazijos, nebūtų pripažinta tarptautinėj plotmėj, nes jokia tarptautinė organizacija ar įstaiga negali pripažinti padarinius nusižengimo prieš bendras žmoniškumo taisykles ir tarptautinę teisę;

2. kad T. M. T. kreiptųsi į Jung. Tautų Org. prašydama, kad teroro bei deportavimų režimas būtų mūsų kraštuose sustabdytas;

3. kad deportuotiems į Sovietų Sąjungą žmonėms būtų suteikta kurios nors tarptautinės labdaringos organizacijos pagalba ir kad jie būtų grąžinti namo;

4. kad pabėgėliams, ypač moterims ir vaikams būtų teikiama atatinkama globa ir kad pabėgėlių moterų atstovės būtų įleistos atatinkamame skaičiuje į IRO įstaigas.

Galop, kadangi Lietuvos Moterų Taryba, priimta į T. M. Tarybą 1939 metais, nėra iš jos išstojusi ir kadangi Sov. Sąjungos agresijos prieš Lietuvą faktas negali būti teisingu pagrindu Lietuvos Moterų Tarybai iš T. M. T. pašalinti, aš leidžiu sau atkreipti Tamstos dėmesį į tai, jog formaliai bei moraliai yra teisinga, kad Lietuvos moterys, kurios nėra sovietų okupacijoj ir todėl gali laisvai reikšti tikrą savo valią, būtų atstovaujamos T. M. Taryboj.

Tad, vardan tų kenčiančių ir negalinčių šauktis pagalbos Lietuvos moterų, vardan žmonių solidarumo ir Dievo vardan, aš kreipiuosiu į jus, laisvų kraštų moterys, susirinkusios Amerikos žemėje, laisvės židiny, prašydama neužmiršti esančios mirtiname pavojuje Lietuvių tautos.

Prašau priimti mano aukštos pagarbos žodžius. Buvusi Lietuvos Moterų Tarybos pirmininkė,

Vincenta Lozoraitienė.

Atlantic City, N. J. įvykusiame grožio konkurse, "Miss America" išrinkta Barbora Jo Walker (kairėje). Greta stovi "Miss Kentucky," laimėjusi antrą vietą.

Moterų Vienybės susirinkimas

Moterų Vienybės susirinkimas įvyko rugsėjo 2 d. Tai buvo pirmas susirinkimas po vasaros atostogų.

BALF Tag Day Komitetas, rugsėjo 10 d. Apreiškimo Parapijos salėje šaukia draugijų atstovų susirinkimą. Mot. Vienybė nutarė jame dalyvauti ir atstovėmis išrinktos: p-nios A. Paulauskienė, B. Jezavitienė ir J. Jalkowsky.

M. V. Dramos Ratelis, vadovaujamas M. Strumskienės, yra pakviestas, Newarko Lietuvių Moterų Klubo, ruošiamam parengime suvaidinti komediją "Pasaulis be Vyrų." Šis parengimas įvyksta spalių 12 d. Newarke Šv. Jurgio salėje.

M. V. Socialis susirinkimas įvyksta rugsėjo 16 d. 8 val. vak. Alliance Hall, 197 Grand St.

Oi, grybai, grybai, jūs patieka mano...

Mėgsta lietuviai grybauti ir mėgsta apie juos dainuoti. Kiti sako, gražiausią laiką praleidę grybaudami beržynėliuose, ąžuolynuose, berenkant baravykus, raudonikius... Daugelį mes turime dainų, kur apdainuojama grybų karalija, o bene plačiausiai apie ją yra aprašęs vysk. Antanas Baranauskas Anykščių šilelyje, kur jų išminį visą gausybę.

Grybais mes esame įpratę vadinti tiktai vadinamuosius kepurėtus grybus, kurie, beje, sudaro labai mažytę dalį grybų pasauly. O ištikrųjų mokslas priskaito apie 100,000 grybų rūšių. Daugumas grybų yra mikroskopiškai maži organizmai. Jie gali augti visur, kur yra organinių maisto medžiagų, užtektinai drėgmės ir temperatūros. Labai įdomu, kad grybams šviesa nebūtina. Grybai, patys negalėdami iš neorganinių medžiagų pasigaminti sau maisto, turi naudotis organinių medžiagų šaltinius. Tuo būdu jie gamtoje atlieka labai svarbų vaidmenį, būtent, žuvusius organinius junginius suskaldo iki neorganinių junginių. Kai kurios grybų rūšys vartojamos pramonėje, pav., mielės, kai kurių pelėsių rūšys. Tačiau labai dažnai grybai esti kenksmingi ir nenaudingi, nes sukelia įvairių augalų ligas ir nekartą pakenkia žmogaus sveikatai.

Grybai gali veistis keleriopai. Gali veistis grybienos nuotrupomis. Mikroskopiniai grybai veisiasi vadinamomis sporomis, t. y., sėklomis. Kiti grybai dar veisiasi lytiniu būdu.

Dažnai kyla klausimas, kurie grybai yra valgomi ir kurie esti nuodingi žmogui. Į tai atsakyti nėra jau taip lengva. Tai labai dažnai priklauso nuo pačio žmogaus savybių. Yra grybų, kurie vieniems nuodingi, o kitas juos gali drąsiai valgyti. Antra vertus, nevisose šalyse tie patys grybai mėgstami ir vartojami. Beveik visuose kraštuose naudojami: kelmučiai, pievagrybiai (šampijonai), kiaulabūdės, voveruškos, ūmėdės, baravykas, lepšiai, raudonikiai, kazelėkai ir dar kiti. Auganti pietų Prancūzijoje ir Italijoje musmirių viena rūšis, sako, buvo labai mėgstama senovės romėnų.

Grybų maistingumas pav., baltymų atžvilgiu nėra nei kiek nedidesnis, kaip kopūstų ar kitų daržovių. Todėl grybai ir vartojami kaip prieskonis.

Labai atsargiems reikia būti su nežinomais grybais. Suvalgius, pav., 3 — musmirius, žmogų ištinka stiprus arba net mirtinas nusinuodijimas. Apsinuodyti taip pat galima, jei grybai, kad ir valgomieji, bus labai seni arba ilgai stovėję išvirti.

V. R.

Bene vynuogių uogienę lengviausia išvirti ir dabar kaip tik laikas jas paruošti. Iš kelių vynuogių svarų, galima išvirti keliolika stiklų uogienės, kurios užtektų ištisai žemai.

ŠALIN GYVAPLAUKIUS NUO VEIDO!

Gydytojai pataria naudoti šiuos tobulus M-me Frances metodus.

Operacijos atliekamos be skausmo. Gyvaplaukiai išraujami iš šaknų, veidas atrodo jaunesnis ir, nepalyginti, gražesnis.

Rašykite, arba telefonuokite, o mes jums pasiųsime knygelę "D", kurioje surašytos visos informacijos. Patarimai teikiami nemokamai.

M-me Frances

11 W. 42nd St. New York, N. Y. Tel. Lackawanna 4-2778
Valandos nuo 11 ryto iki 7 vak.

Naujausios mados rudeninis kostiumas. Žakietas, kaip matote, yra žymiai ilgesnis ir pritaikytas prie dabartinių ilgesnių sijonėlių.

JŪS TAIP PAT

Įsitikinkite, kad šis Bankas yra

"Draugiška vieta taupyti"!

Atidarykite taupymo sąskaitas šiame patogiame kaiminystės Banke ir taupykite pas mus reguliariai. Apdrauda, pašto perlaidos. U. S. Taupymo Bondsai. Kelioviniai čekiai ir kitokie patarnavimai pas mus taip pat suteikiami.

THE Kings County SAVINGS BANK

Įsteigta 1860
135 Broadway, prie Bedford Avenue
Atdara pirmadieniais iki 7 val. vak.
Brooklyn, N. Y.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

"Išgyvenkite savo atostogų sapną"

Adirondacko kalnuose Lake George ežero krantė

BLUE WATER MANOR

Vasarinis viešbutis ežero atkrantėje 50 pėdų viršum vendens. Iš terasos žavingas reginys į ežerą su daugeliu salų. Aplinkui gražūs kalnai. Viešbutyje milžiniškas židinys (fireplace) —, Grand Cayne kopija. Visi miegamieji kambariai išeina langais į ežerą. Miške atskiros vilos su privačiomis maudynėmis ir židiniais. Įvairūs sportai: tenisas, dviračiai, valtys, žuvavimas, Nemokamas susisiekimas automobiliu su geležinkelio stotimi o šventadieniais su bažnyčia. Norint platesnių žinių arba užsisakyti vietos, rašyti

ALĖ SLIVYNAS, DIAMOND POINT, N. Y.

LICENSES

Beer, Wine, Liquor
WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. GB 2002 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 101 Saratoga Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

JOHN GLEISSNER

NOTICE is hereby given that License No. GB 12965 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 815 Park Avenue ,Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

BENJAMIN CHRISBERG

NOTICE is hereby given that License No. GB 1968 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 341 Grand Street ,Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

ANTHONY S. QUAGLIATA

NOTICE is hereby given that License No. GB 10008 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 67 Irving Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

ROSARIO LA VERDI

NOTICE is hereby given that License No. GB 2167 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 116 Vanderhill Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

ISADORE BARRIS

NOTICE is hereby given that License GB 13396 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1596 Bedford Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

JOSEPH SHURAK

NOTICE is hereby given that License No. GB 2216 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 188 Utica Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

SAM GINSBERG

NOTICE is hereby given that License No. GB 8935 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 407 Evergreen Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

GUSTAVE BLOCK

NOTICE is hereby given that License No. GB 1410 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 734 Franklin Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

WILLIAM HITTMEYER

NOTICE is hereby given that License No. GB 7396 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 70 Norman Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

WILLY FRERS

NOTICE is hereby given that License No. GB 2664 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 727 Schenk Avenue, Borough of Brooklyn, premises.

JOSEPH SOMMELLA

NOTICE is hereby given that License No. GB 7091 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 680 Evergreen Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

CATHERINE STALLONE

NOTICE is hereby given that License No. GB 11882 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 102B Nassau Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

MARY LOFTUS

NOTICE is hereby given that License No. GB 13149 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 289 Nassau Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

LUDWIK MOSTOWTT

NOTICE is hereby given that License No. GB 12186 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 482 Halsey Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

IODA WITHERSPOON

NOTICE is hereby given that License No. EB 481 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 338 Junius Street, Borough of Brooklyn, County of Kinges, to be consumed on the premises.

LEE GILL

Memories of Lithuania
RADIO HOUR
SATURDAYS 5 to 5:30 p.m.
Station WEVD—1330 kil.
JACK J. STUKAS—Director
429 Walnut Street

AUSTRIJA — RAKTAS BOLŠEVIZMO LAIMĖJIMUI

(Atkelta iš 5 pusl.)

Aplamai nereikia atsižvelgti į aukas žmonėmis, kai siekiama tokio milžiniško tikslo—pertvarkyti naujais pagrindais pasaulį. Kas iš to, kad vieni žus — jų vietoje gims kiti, kuriuos komunistinė partija išauklės tinkamesnes naujo gyvenimo sąlygas.

Į tokias jų pažiūras, į tokį nusistatymą, į tokią bolševikų moralinę lygmę tenka atsižvelgti kiekvienam, kuris turi su jais reikalo, arba apsigaus ir apvils tuos, kurie taip pasitikėjo.

Jis turi suprasti, kad kiekvienas bolševikas, taip ir jų diplomatas "realiai" žiūri į viską ir vertina tik fizinę jėgą ir skaitosi tik su fizine jėga ir su tais, kurie tą fizinę jėgą galėtų pavartoti.

Savo metu Leninas, naujosios bolševistinės tikybos "tėvas" ir "neklystąs šventasis," yra pareiškęs, kad pirmasis pasaulinis karas davė jiems valdžią visoje Rusijos imperijoje, antrasis padarysiąs juos visos Europos viešpačiais, o trečias, lėmiamasis ir paskutinis," atiduos jiems, bolševikams, visą pasaulį.

Dėka Rooseveltó trumparegei išorinei politikai, antroji Lenino pranašystės dalis beveik išsipildė, tapo realu gyvenimo reiškiniu. Bolševikai valdo visą Pietų ir Rytų Europą ir neabejoja, kad ir likusios Europos užvaldymas yra tik "dienų klausimas."

Tasai jų įsitikinimas tuo gilesnis, juo dažniau jie pastebi, kad JAV diplomatija, pasiruošusi visam pasauliui vadovauti, nepažįsta nei savo draugų, nei priešų. Ji viską darė ir daro, kad draugus atstumtų ir tuo sustiprintų priešus. Jų nuomone, U. S. A. diplomatai ir politiniai veikėjai iki šiol neturi aiškaus nusistatymo, ko jie nori, ko siekia, ir kokiu keliu turi žengti, kad pasiektų to, ką jie miglotai vadina "taikos atkūrimu."

Kaipo politikai, neturėdami aiškaus plano, jie nuolat svyruoja, nuolat keičia savo nusistatymą, lyg apgraibomis, patamsėje, ieškodami kelio išbrįsti iš painiavų, į kurias iš dalies patys įsiklampino, iš dalies jų, bolševikų, buvo įklampinti.

Svarbiausia, kad jie bijo ne tik kiekvieno ryžtingo žingsnio, bet net žodžio.

Iš tokių besidedančių pasaulio valdovais, politikų nesunku išgauti reikalingų būsimam laimėjimui nuolaidų. Tam tiks lui kai kam reikia padaryti nuolaidų nesvarbiuose neesminiuose klausimuose, visą reikalą taip atvaizduodami, kad tai buvo nuolaidos svarbiausiais klausimais.

***

Raktas galutinam Europoje bolševizmo viešpatavimui yra Austrija, ir čia jokių nuolaidų daryti nevalia. Bolševikai niekų būdu neturi pasitraukti iš Austrijos, nes ji yra: 1) priemonė laikyti visą Rytų Europą savo rankose ir pertvarkyti ją taip, kad taptų atrama būsimame netolimoje ateity susirėmime su kapitalistiniu pasauliu: 2) svarbus strateginis išeities punktas karinių veiksmų atveju; 3) pagrindinis ir patsai svarbiausias kelio taškas, kuris turi juos nuvesti į Šveicariją, Italiją ir per jas į Prancūziją.

Susitarti šiuo klausimu, vadinasi, sudaryti bendrą su kapitalistiniais "draugais" taikos sutartį su Austrija. Pirmoji tokios sutarties paseka — reikalas atitraukti savo kariuomenę iš Austrijos ir tuo pačiu iš Vengrijos, Rumunijos ir Bulgarijos.

Šiuo atveju ne tik tie kraštai išlystų iš rankų, bet ir tokie, kaip Čekoslovakija ir Jugoslavija.

Bolševikai gerai supranta, kad jų tuose kraštuose pastatytos vyriausybės dar neišsilaikytų. Greičiausia joms tektų trauktis drauge su rusų kariuomene, kad išvengtų gyventojų keršto.

Tektų ilgesniam laikui atsižadėti įsiviešpatavimo Vakarų Europoje ir žymiai susilpnintų savo pozicijas .Vokietijos, Lenkijos ir, pagaliau Pabaltijo valstybių klausimuose.

Galutiną Austrijos klausimo išsprendimą reikia delsti iki kol U. S. A. bus priversta savo vidujiniais sukrėtimais išsižadėti vadovaujamos Europoje rolės.

Dėl šio delsimo buvusieji sąjungininkai, be abejo, karo nepaskelbs ir nesiims presijos priemonių, kurios galėtų iššaukti konfliktą. Greičiausiai nekantrūs U. S. A. diplomatai privers savo sąjungininkus — anglus ir prancūzus — pasirašyti su Austrija seperatinę sutartį be jų, bolševikų.

Kadangi aliantai nelaiko Austrijos, bent taip skelbia, kariavusių kraštu, tik pirmąja Hitlerio prievartos auka, sutvarkius su ja savo reikalus, turės iš Austrijos atitraukti ir savo dalinius.

Tokiu atveju nesunku bus "laisvoje" Austrijos dalyje išprovokuoti įvykius, kurie juos, bolševikus, įgaliotų įvesti ten savo įgulas "tvarkos ir savo dalinių saugumo palaikymui." Suprantama, kad teks tartis su "laisvosios" Austrijos vyriausybe ir sutartimi užtikrinti, kad niekas nesikėsins kištis į Austrijos "vidaus gyvenimą," kad nedarys spaudimo paveikti vidaus keisti santvarką, dargi ją apsaugos nuo galimų pasikėsinimų iš "fašistų ir jų draugų" pusės.

O vėliau? Vėliau įvyks, kas savo metu įvyko Pabaltijo valstybėse.

Ir ne tik Austrijoje bet ir visose kitose satelinėse valstybėse — Jugoslavijoje, Bulgarijoje, Vengrijoje, Rumunijoje, Čekoslovakijoje, ir Lenkijoje: jos pasiprašys priimamos į "brolišką tautų socialistinę sąjungą."

Tamošius Benamis

Laiškas iš Lietuvos

Ši maža ištraukėlė iš laiško, neseniai gauto iš Lietuvos, taip pat rodo, kokį "rojų" tarybinė valdžia sukūrė, atėję į Lietuvą. Ten rašoma: "Vakar buvo mano vardo diena. Kaimynės ta proga įteikė puikių gėlių ir labai gaila, kad jų negalėjau pavaišinti. Beje, ir kitais metais, atrodo, taip pat teks taip priimti savo viešnias. Iš viso, dabar vaišinimas pas mus nebepraktikuojamas." Toliau rašo, jog būtų laiminga, jei gautų maisto siuntinėlį, kokius gauna Vokietijoj esą tremtiniai. –

ĮVAIRENYBĖS

Už skaičių sistemą turime būti dėkingi arabams ir indams, kurie ją pirmieji ėmė prieš 5,000 metų vartoti.

***

Auksas yra labai tąsus. Iš vieno gramo aukso galima padarytį dviejų mylių ilgumo vielą.

***

Ekspreso traukinių į mėnulį nuvažiuoti tektų sugaišti 6 mėnesiai laiko, o į saulę — 210 metų.

***

Žodis automobilis lotyniškai reiškia — pats judėti.

***

Pusė pasaulio žmonių gyvena Azijoje, kuri savo plotu penkius kartus didesnė nei Europa ir taip pat truputį didesnė nei Šiaurės ir Pietų Amerikos kartu.

Abrahm Lincolną pažinusi Minnie A. Elsey iš Californijos švenčia 103 gimtadienį.

Siūlo skirtis

Anglo Edvardo Konwardo žmona, rusė, kuri, kaip ir kitos keturiolika rusaičių, negauna leidimo iš Sovietų Sąjungos atvykti į Angliją pas savo vyrą, parašė vyrui laišką, siūlydamos skirtis. Konwardas buvo nuvykęs į News of the World redakciją pabėdavoti savo vargeliais ir redakcijai įteikė jos laišką, kur rašoma: "Pagaliau aš nutariau savo gyvenimą tvarkyti nepriklausomai. Gal būt ir Jūs norėtumėt skirtis." Laikraštis į pirmąją puslapį išsidėjo nelaimingosios rusaitės nuotrauką.

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6-th Street
VALANDOS:
8 — 10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Tel. Evergreen 8-9229

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. ofiso STagg 2-0706
Namų —Jamaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4-th Street
VALANDOS:
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

DR. ADAM V. WALMUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
650 Fifth Avenue
(19th St. kampas)
VALANDOS:
9 — 12 ryte
1 — 8 vakare
Trečiadieniais uždaryta
Tel.: SOuth 8-5569

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų batų kokybė jau seniai yra žinoma lietuviams
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS VISIEMS ŠEIMOS NARIAMS
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV.7-2045

Būdami Far Rockaway aplankykite
THE TROUVILLE
Barą ir Restauraną
1849 GREENPORT RD., FAR ROCKAWAY, N. Y.
Tel. FAr Rockaway 7-0434

FRANK FISCHETTI'S CHOP HOUSE
Vynas - Likeriai - Alus
Kada esate piknike Dexter Parke prašome aplankyti mus
75-02 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. MIchigan 2-9785

BOWNE BAR & GRILL
J. VALEN, Jr., savininkas
Šokiai kiekvieną šeštadienio vakarą
Salė šeimyninėms pramogoms
43-74 Bowne Street Flushing, N. Y.
Tel. FLushing 9-9532

AIDONE
Galite gauti savo apylinkės vaistinėje
AIDONE nuostabiai greitai pašalina galvos skaudėjimą, neuralgiją ir šiaip muskulų gėlimą
F. A. Urban
61-02 GRAND AVENUE MASPETH, L. I., N. Y.
Telefonas HA 8-7407

STEAMBOAT INN
A. KASMOČIUS, sav.
Puiki vieta žiemos ir vasaros iškiloms. Salė parengimams ir vestuvėms, taip pat susirinkimams. Vasaros metu sodas piknikams ir salė DIDŽIULIS BARAS
Įvairūs importuoti ir vietiniai gėrimai.
91 STEABOAT RD., GREAT NECK, L. I.
Tel. Great Neck 1546,

HUDSON MARKET
JONAS JONINAS, sav.
AUKŠTOS RŪŠIES MĖSA · DEŠRELIŲ GAMYBA PAUKŠTIENA
Urmo ir detalis pardavimas
613 Hudson Avenue Rochester, N. Y.
Tel. Stone 1912

Didelė Naujiena Dainininkams-Solistams!
STASYS GAILEVIČIUS, vienas iš vėlesniųjų kompozitorių, būdamas Vokietijoje nelaisvėje, parašė 7 dainas ir jos dabar yra New Yorke spausdinamos. Sekite vėlesnius mano skelbimus. Dabar gaunamos dainos yra šios:

VANAGAIČIO
Stasys 50c.
Dul, dul dūdelė 50c.
Mamytė mano 50c.
ŠIMKAUS:
Kur bakūžė samanota 60c.
Kaip raiba paukštutė 60c.
O, greičiau greičiau 50c.
Kas ant žirgelio 50c.
ŽILEVIČIAUS:
Keturį vežimo ratai 60c.
Mano deimantas 60c.
NAUJALIO:
Oi neverk motušėle 75c.
Kad skausmas tau širdį 50c.

Čia pažymėta tiktai keletas dainų. Norėdami gauti kitokių, reikalaukite katalogo.

Siųsdami užsakymą, būtinai įdėkite Money Order, kitaip gaidos nebus siunčiamos.

Adresuokite:
XAVIER STRUMSKIS
72-38 137th Street, Flushing, L. I. N. Y.

NEWARK, NEW JERSEY
WALTER J. DILIS & CO.
Motor Stokor ir Will-Burt Stoker atstovas
Automatiškas apšildymas Heil Oil Burners
214 WALNUT STREET, Tel. Mitchell 2-2976

GOLDEN STAR BOTTLING CO.
Juozas Kralikauskas ir sūnus, savininkai
Gamina puikiausius nesvaiginamus gėrimus ir pristato alų
91-93 Warwick Street Tel. Market 2-5270

BOSTON BAKING CO.
8 Ames Street
Lowell, Mass.

DREAMWALD CAFE
ST. GONIPROW, Sav.
859 Western Avenue
Lynn, Mass.

EMPIRE LAUNDRY
17-35 Myrtle Street
Lynn, Mass.

HORTON HOTEL
Benediktas Labunskas, sav.
Vynas - likeriai - alus
Kambariai pakeleiviams
Charlston Four Corners, N. Y.

Amsterdam, N. Y.

STOKNA'S
Liquor Store
Įvairių rūšių vynai, likeriai ir degtinė
225 E. Main Street

Lietuviška Vaistinė
SCHELL'S
Red Cross Pharmacy
E. Main ir Schuyler Streets
Telefonas 96

GENERALINĖ APDRAUDA
Real Estate
Michael Kerbelis, sav.
183 E. Main Street

Cleveland, Ohio

P. P. Muliolis ir Sūnus
Gen. Apdraudos agentura
Real Estate Broker
Morgičių paskolos ir Notaras
6606 Superior Avenue
Tel. Henderson 6729

LITHUANIAN
FUNERAL HOME
DELLA E. JAKUBS
(Jakubauskienė)
Laidotuvių Direktorė
Kambariai pašarvojimui
6621 EDNA AVE.
Endicott 1763

WILKELIS
Funeral Home
Pilnas Laidotuvių patarnavimas
6202 Superior Ave.
Henderson 9292

DETROIT, MICH.

EUGENE PRINTING Co.
SPAUSTUVĖ
Ch. J. Walls, Sav.
11715 Dequindre
Tel. 6-7689

BILL'S BAR
Vynas - alus - likeriai
VINCAS ŽEMAITIS, sav.
2400 Fenkell Avenue
Tel. UN 1-9644

CONCRETE BLOCK and PRODUCTS Co.
Manufacturers of
REAL BLOCKS BUILDING SUPPLIES
5740 MARTIN AVE. DETROIT, MICH.
Tel. Tyler 4-1711

MILE HOUSE
Maloni lietuviška užeiga
VYNAS, ALUS, LIKERIAI
10358 Woodward Avenue Detroit. Mich.

EDDYSTONE VIEŠBUTIS
Gazan's restoranas
Puikus maistas
110 SPROAT ST., at Park Ave.
Satire Lounge Bar
Puikūs gėrimai
2700 PARK AVE prie Sproat St.
ANTANO IR NELĖS ŽUKAUSKŲ VADOVYBĖJE

ACME PIE COMPANY
J. HOMCHIS, pres
PARENGIMAMS IR NAMŲ VAISĖMS
Dideli ir maži pajai
Reikalaukite visose Detroito ir apylinkių krautuvėse
2286 E. Milwaukee Detroit, 11, Mich.

New Yorkas ir Apylinkė

Mokslo metas

Praeitą pirmadienį, rugsėjo 8 d., New Yorke prasidėjo mokyklinis sezonas. Daugiau kaip milijonas įdegusių saulėje mokinių užėmė savo vietas New Yorko mokyklų suoluose. Apie 80,000 vaikų tą pačią dieną pirmą kartą savo gyvenime pradėjo eiti į mokyklą. Katalikiškose mokyklose, New Yore, šiemet užsirašė 138 mokiniai, vadinas, 3,000 daugiau, negu praeitais metais.

Mirė Kazys Kulbokas

Brooklyn Hospital rugsėjo 4 d. mirė žinomas biznierius ir susipratęs lietuvis Kazimieras Kulbokas, sulaukęs 65 m. amžiaus, gyvenęs 132 Sumner Ave., Brooklyn, N. Y. Velionis Brooklyne ilgą laiką vertėsi bizniu. Buvo ilgametis Vienybės skaitytojas.

Velionį palaidojo Šv. Jono kapinėse rugsėjo 8 d. Laidotuvėmis pasirūpino Aromiskis.

Velionis nuliūdime paliko žmoną Nataliją, sūnų Edvardą, Ernestą ir Juozą ir dvi seseris p. Česnavičienę ir Malašauskienę.

GRĮŽO IŠ ATOSTOGŲ

Dr. B. K. Vencius su sūnum, atostogavęs Maine valstybėje, ir įsigijęs naujų pajėgų, grįžo į Brooklyną ir vėl ėmėsi savo darbo.

Brooklyno veiklus veikėjas Pranas Narvydas atostogas praleido Sunderland, Mass., ir dabar gerokai pailsėjęs jau grįžo testi savo darbų.

Rimbiečiai važiuoja į Great Neck

Rugsėjo 21 d. Rimbas rengia busais išvažiavimą į Great Neck pas A. Kasmočių. Vienas busas važiuos nuo Pečinskų restaurano, 404 Wythe Ave., kitas nuo Vaičekauskų restaurano 277 Grand St.

Bus daug visokių staigmenų. Bus paminėtas Miko Raubos gimtadienis ir Igno Pečinsko "Metinių kiauliškų trobelių už baigimas." Girdėti, šiame išvažiavime Raubos kriaučių šapos Karalius bus pakeltas į "ciecorius," "imperatorius." Kurie norite važiuoti, pasiskubinkite įsigyti bilietų..

DEMOKRATŲ POKYLIS

Amerikos lietuvių demokratų klubas Bronxe, 780 E. 150 St., rugpiūčio 29 d. buvo surengęs pokylį klubo naudai. Buvo susirinkę per 60 svečių, kurie smagiai ir kultūringai praleido vakarą. Vakaro vedėjas Jonas Lekutis kalbėtį buvo pakvietęs J. Andrijauską ir Vienybės agentą J. Krunklį. Vakaro šeimininkėms buvo A. Lekutienė, Elzbieta Mendelienė, A. Kaledienė, M. Zapolski ir, be to, joms padėjo Pranas Markevičius ir Stasys Kazlauskas.

J. Krunklys

Sunkiai serga J. Ambraziejus

Gilus patriotas ir Brooklyno braziejus, paprastai Dėdė Ambraziejus vadinamas, rimtai subroziejus vadinamas, rimtai susirgo. Ligonis gydosi Crown Heights ligoninėje esančioje Lefferts Ave., Brooklyn, N. Y. Ligonį galima lankyti per visą dieną.

NORI SUSIRAŠINĖTI

Noriu susirašinėti su Amerikos lietuviais filatelistais. Galiu parūpinti Europos ženklų. Rašyti šiuo adresu: Jonas Zaleckis, 11 Places du Marche, Chafelet—H—Belgue.

Lietuvė tremtinė Vokietijoje šaukiasi pagalbos ne sau, bet savo sūnui, kuris jau pradeda sirgti džiova dėl maisto stokos. Ji šaukiasi į Amerikos lietuvius, prašydama pagalbos rankos. Ji prašo atsiųsti jos sūnui maisto produktų, ypač riebalų, cukraus, nes be šio maisto jos 19 m. sūnus vargiai bepagis. Tad taurus Amerikos lietuvi, paremk ir pasigailėk savo tautiečio! Tos lietuvės adresas: Mrs Antanina Butkuvienė, 33-132 DP Camp, Blomberg (Lippe) Germany BZ.

Juozas ir Ona Ginkai sveikina Vienybę ir brooklyniečius iš Bačiūno rezorto Michigano valstybėje.

Mirė Jurgis Tumasonis

Rugsėjo 3 d. Brooklyne mirė Jurgis Tumasonis, sulaukęs arti 60 metų amžiaus. Velionis kilimo dzūkas, Amerikoje išgyveno daugiau kaip 40 m. Beveik visą laiką Tumasonis dalyvavo Amerikos katalikų spaudoje, būdamas josios administratorium ir eidamas pareigas spaus tuvėje. Savo laiku velionis dirbo ir Vienybėje. Velionis paliko 3 sūnus, kurie taip pat karšti ir susipratę lietuviai.

MIRĖ JUOZAS BENEDICT.

Rugsėjo 9 d. mirė Juozas Benedict, sr. Jim, gyvenęs 66-45 56 Road, Maspeth, N. Y. Velionis pašarvotas savo namuose. Bus laidojamas rugsėjo 12 d. po gedulingų mišių Viešpaties atsimainymo parapijos bažnyčioje, Maspethe, į Šv. Jono kapines Middlevillage, N. Y. Laidotuvėmis rūpinasi V. R. Valantiejus.

Velionis New Yorke išgyveno 40 metų. Priklausė bažnytinėms draugijoms. Netekę savo tėvo ir senelio, liūdi sūnūs Juozas ir Vincas ir anūkai Vincas ir Dorata.

Brooklyno pašto įstaiga prašo, kad laiškams, siunčiamiems į Vokietiją, būtų rūpestingiau užrašomi antrašai. Reikia būtinai nurodyti zoną ir, be to, parašyti Vokietijos paštų zonos numerį.

Laikraščiai ir kitokį spausdiniai į prancūzų zoną Vokietijoje persiųsti nepriimami.

VESTUVĖS

Praeitą sekmadienį susituokė Juozas Garšva su p. Daukantaite iš Woodhaven, N. Y. Jaunosios tėvai buvo iškėlę puikias vestuves, kur dalyvavo, sako, apie 250 svečių. Jaunųjų tėvai pasiturį Brooklyno biznieriai.

Rugsėjo 13 d. susiveda Julia Klosytė su Vytautu Černiauskų. Šliūbas bus Apreiškimo Parapijos bažnyčioje 4 val. p. p.

Dainuos operoje

Dainininkas Pranas Stankūnas šį mėnesį dir. William Spada surengtoje Mozartianoje 2 atvejais dainuos Mozarto operoje Don Giovanni. Rugsėjo 21 d. ši opera bus statoma Newark, N. J. Weequanic High School theatre auditoriume. Šio spektaklio pradžia 3:15 val. po pietų. Antrą kartą mūsų dainininkas dainuos rugsėjo 28 d. 8:15 v. v. Barbizon-Plaza teatre New York City, 101 West 58th St.

JAUNAS, turtingas, rimtas, 33 metų amžiaus, Amerikoje gimęs ir augęs lietuvis, turįs gražius namus New Yorke ir gerą darbą, norį susirašinėti su lietuvaitėmis vedybų tikslu. Rašyti: J. M. c. o Vienybė, 412 Bedford Ave, Brooklyn 11, N. Y

Patyręs fotografas P. Urbonas, 358 S. 5-th St., Brooklyn, N. Y., savo studijoje meniškai atlieka fotografinius užsakymus ir taip pat daro bankietų ir kitokių įškilmių nuotraukas. Reikalui esant, prašoma paskambinti telefonu: EV. 4-3868

SUSIRINKIMAI

A. L. Tautininkų klubo pirmasis rudens susirinkimas bus rugsėjo 12 d., penktadienį, klubo patalpose — 337 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Visi nariai kviečiami laiku atvykti. Per susirinkimą bus aptarti ateinančio sezono darbai. Pr. N.

Didžiojo New Yorko lietuvių namų savininkų draugijos svarbus susirinkimas įvyks penktadienį, rugsėjo 12 d., 8 val. vakare, Logan Inn (Mikalausko-Jankaus) salėje, 3296 Atlantic Ave. prie Logan St., Brooklyn

Matas Šalčius, gyv. Scheinfield, DP Camp, Germany, ieško Skučo iš Čiudiškių k., Prienų par.

SEA - GULL SHIPPING CO.

Pirmoji lietuviška ekspedicinė bendrovė siunčia pakietus į visas Europos šalis. Pakietus galima pasirinkt iš esamų bendrovės sandėly 2-jų standartų arba atsinešti savo prekes. Užsakymai priimami asmeniškai ir paštu. Bendrovėje dirba ir atvykę lietuviai tremtiniai, todėl pakietų sudėtis yra sudaryta iš pačių reikalingiausių ir Europoje labiausiai vertinamų prekių.

PAKIETAS Nr. 1 — 11 svarų $7.00
PAKIETAS Nr. 2 — 20 svarų 10.00

Sea - Gull Shipping Co.
560 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

ALLIANCE HALL
SVETAINĖ IR BARAS
Šokiai ketvirtadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais.
195-7 Grand Street
Brooklyn, N. Y.

WILLIAM SIEGFRIED
Vyno ir likerio parduotuvė
328 Bedford Avenue
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Evergreen 8-1122

DeKALB TAVERN
VYNAS, LIKERIAI, ALUS
A. SINUS, sav.
352 Onderdonk Avenue
Brooklyn, N. Y.

PRANAS ALEXIS
ADVOKATAS
110-18 JAMAICA AVENUE
Richmond Hill, L. I., N. Y.
Tel. VIrginia 7-8110

STEPHEN BREDIS, JR.
ADVOKATAS
197 Havemeyer Street,
Brooklyn 11, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-9394

CLEMENT A. VOKETVOKIETAITIS
ADVOKATAS
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. NEwtown 9-5972

VINCAS DAUNORA
Pirmas lietuvis vaistininkas Amerikoje
229 Bedford Avenue
Brooklyn, N. Y.

THE LEVY COMPANY
STATIONERS - PRINTERS
Let us estimate your printing
241 SOUTH 4th SREET
Brooklyn 11, N. Y.
Phone STagg 2-8669

BASIL FEDORYK
VYNO IR DEGTINĖS KRAUTUVĖ
102 Grand Street,
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 7-4829

QUALITY MEAT MARKET AND GROCERIES
Shimanskas ir Mitchell, Sav.
378 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 8-4608

J. VAITULIONIS
Pirmas lietuvis
Chiropraktas Gydytojas
307 Grand Stret
BROOKLYN, N. Y.
Valandos nuo 9 ryto iki 8 vak.
Šventadieniais sueitarus

BAR AND GRILL
J. Mokolas, Sav.
518 Grand Street
Brooklyn, N. Y.

PETER LISAUSKAS
pristato anglių visiems kurie tik kreipiasi —
496 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
arba
53-82 72nd PLACE
MASPETH, N. Y.
Tel. EVergreen 7-7411

Jeigu nori sutaupyti pinigų, tai nueik į Mičiulio rūbų sandėlį ir nusipirk gamybos kaina geriausios medžiagos kostiumą bei paltą.

E. P. MITCHELL CO.
1245 BROADWAY BROOKLYN, N. Y.
Tel. GLenmore 2-8802
(Greene Ave, kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant B'way BMT linija)

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA — GERIAUSIA DUONA

Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išplidome kuogeriausiai.

532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

A. POVILANSKO
Baras ir Restauranas
SALĖ ŠEIMYNINĖMS PRAMOGOMS
158 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9737

HAPPY DAYS RESTAURANT & BAR
JUOZAS LUGAUSKAS, SAV.
Tai vieta, kur jums niekad nereikia nuobodžiauti. Čia visados linksma, jauku ir malonu. Kiekvieną šeštadienį čia įvyksta puota, kur niekam netrūksta vaišių - pirmos rūšies valgių ir gėrimų. Prašome užeiti.
Mūsų salė nuomojama puotoms, vestuvėms, krikštynoms
426 SOUTH 5th STREET BROOKLYN, N. Y.

Jei norite įsigyti gražius, stiprius, minkštus, pliušu aptrauktus baldus, kreipkitės į
ATLANTIC UPHOLSTERY CORP.
Būsite patenkinti jų kokybe.
174 Broadway, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-1954

BRUNO MINET
BARAS IR RESTORANAS
43 S. 10th Street Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9756

TAISYKITE STOGUS IR SIENAS
Mes taisome stogus, įdedam sky-light ir atliekame kitokius darbus surištus su namų priežiūra. Darbas garantuotas.
Laišku ar telefonu kreipkitės:
J & V ROOFING CO.
JONAS VIDIKSHIS, Savininkas
346 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas EVergreen 4-8471

IGNAS PECHINSKI
RESTORANAS IR BARAS
Čia renkasi medžiotojai ir žvejotojai
404 Wythe Avenue Brooklyn, N. Y.
Šalia medžiotojų klubo. Tel. EV. 4-9064

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Notary Public. Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
Notary Public. Tel., NEwton 9-4464

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVICIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS NOTARY PUBLIC

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

TARZANAS IR TARZELĖ

Edgar Rice Burroughs.

Kadangi Tarzanas turėjo tik trumpą peilį, todėl Vileinas tikėjosi su juo apsidirbti labai greitai. Aišku, kad peilis negali lygintis ilgam plieno kardui, kurį Vileinas traukė iš makštų.

Staiga Vileinas kirto. Bet mikčius džiunglių valdovas dar staigiau pasisuko į šalį. Net keletą kartų kardas prašvilpė tuščiu oru pro Tarzano galvą, nė per plauką nepaliesdamas.

Tuo tarpu Tarzelė stebėjo ir jaudinosi. Dabar ji svyravo tarp įštikimybės Tarzanui ir smalsumo šiam romantiškam riteriui Vileinui. Tarzelė, kaip moterys, čia ir buvo moteris...

Tačiau berniuko Tommy ištikimybė Tarzanui buvo neribota. Jis bijojo, kad patyręs kardininkas nelaimėtų. Todėl berniukas nutarė šioje kovoje taip pat dalyvauti.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitam Vienybės numeryje